PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 136 (6423)

TRST, petek, 10. junija 1966

Z GOVORI NAJVIDNEJŠIH VODITELJEV STRANK

Danes se zaključi volilna kampanja za nedeljske upravne volitve v Italiji

Izjava zunanjega ministra Fanfanija o rezultatih zasedanja sveta atlantskega pakta - Zaradi volitev upravno zatišje do torka, 14. junija, ko prične zasedati poslanska zbornica

RIM, 9. — Zunanji minister Fanfani se je vrnil iz Bruslja, kjer je sodeloval na zasedanju sveta atlantskega pakta. Takoj po prihodu je poročal v Kvirinalu predsedniku republike Saragatu o zaključkih zasedanja.

Ob prihodu na letališče Fiumicino je Fanfani izjavil, da so morali ministri v Bruslju reševati štiri vprašanja: 1. Skleniti so morali premestitev nekaterih obrambnih organizmov, ko ni več razpoložljivo zemljišče v Franciji. 2. Dogovoriti so se morali o pravilni metodi pogajanj, da ostanejo francoske čete v Nemčiji in da bodo lahko še vedno uporabili francosko ozračje za nekatere potrebe NATO. 3. Najti je bilo treba način sožitja med štirinajstimi državami, ki so ostale v NATO, s Francijo, ki je ostala članica zavezništva, je pa izstopila iz NATO. 4. Razpravljali so o modernizaciji zavezništva, njegovi gospodarski in socialni aktivnosti in o odnosih s komunističnim svetom zlasti v zvezi s predlogi o evropski konferenci.

Fanfani je nadaljeval, da so v prvem dnevu zasedanja našli primerne rešitve za premestitev organizmov NATO, ne da bi ustvarili nove težave s Francijo. V naslednjih dveh dneh so se dogovorili o zadovoljivem postopku glede prvih pogajanj in so ugotovili, da je mogoče francosko sodelovanje v zavezništvu, kljub temu, da Francija ni več članica NATO. Do soglasja je prišlo glede stališča do evropske konference, kot tudi glede predlogov za tehnološko in znanstveno sodelovanje ter nujnosti pomoči deželam v razvoju. Niso se pa za sedaj dogovorili glede modernizacije zavezništva.

Fanfani je zaključil, da je italijanska delegacija aktivno sodelovala na zasedanju na osnovi navodil ministrskega sveta in stališč, ki so bila že večkrat obrazložena pred parlamentom. Izrazil je zadovoljstvo, da so prispevali k rešitvi nekaterih najbolj perečih vprašanj in da so prišli do dobrih rezultatov tudi glede vprašanj, ki jih je predlagala italijanska delegacija. Med temi vprašanji je Fanfani še posebej omenil stališče atlantskega zavezništva do evropske varnosti, medsebojno tehnološko sodelovanje in skupno akcijo za pomoč pri razvoju drugih držav.

Jutri se zaključi uradna volilna kampanja za volitve nekaterih pokrajinskih in občinskih svetov, na katerih bo glasovalo skoro dva milijona volivcev. Kampanja je bila izredno politizirana, čeprav gre za upravne volitve in bi bilo logično, da bodo v ospredju predvsem pereča vprašanja občin in pokrajin, zlasti ker gre v številnih primerih za občine, ki so v resnih upravnih težavah. Očitno so vse stranke ocenile te volitve kot nekak preizkus levega centra, zaradi česar so v kampanji mobilizirali vse najvidnejše strankarske voditelje.

V Rimu je zaključil volilno kampanjo za PSI Nenni, ki je ugotovil, da so bili socialisti v vladi stalen faktor zvestobe programu, čeprav se program ni vedno uresničil, tako kot je bilo predvideno. Vedno so razlike med ideali in stvarnostjo in vedno nastajajo težave, ki povzročajo nezadovoljstvo in razočaranja. Socialisti se tega dobro zavedajo, saj gre za težavno dediščino preteklosti. Položaj je objektivno težak in je treba najti pravilno sorazmerje med zahtevami in splošnimi interesi. Socialisti pri tem računajo na dva faktorja: na sodelovanje z resnično demokratičnimi katoliškimi silami in na socialistično združitev. Ta faktorja si med seboj ne nasprotujeta. V tej zvezi je Nenni omenil resne posledice ločitve med socialisti, zaradi česar niso bili več odločilna sila, kot so bili v boju za osvoboditev, za republiko in dosego ustave. Združitev naj torej po izjavi Nennija pomeni okrepitev socialistov, ki naj postanejo ponovno množična in odločujoča sila.

Tajnik KD Rumor pa je danes nadaljeval obiske perifernih organizacij stranke okoli Rima. Na enem izmed volilnih zborovanj je ugotovil moč ter vitalnost KD, katere dvajsetletna bilanca je ugodna. Rumor je polemiziral z obtožbami integralizma, češ da je KD vedno iskala sodelovanje z drugimi političnimi silami. Nato je govoril o levem centru, ki «odgovarja globokim zahtevam države in predstavlja napredno demokratično rešitev političnih borb v Italiji». Gre za srečanje različnih sil, ki je težavno, tako da ne smejo čutiti polemične ostrine, razdobja utrujenosti in težave, ne sme pa se pozabiti na daljše perspektive in se ne sme ošibiti možnost obnove ter ustvarjanja v okviru levega centra. Zadnji del svojega govora pa je Rumor posvetil polemiki s komunisti, pri čemer je obnovil znana antikomunistična stališča KD.

Tudi tajnik PSDI Tanassi je govoril v Rimu, kjer je obdolžil opozicijo, da je dala volitvam pretiran politični značaj, ker ne dajejo nobene drugačne veljavne perspektive, kot je perspektiva levega centra tudi v okviru lokalnih uprav.

Politično in vladno življenje bo v volilnem ozračju še nekaj dni, saj se ne predvidevajo seje vlade in drugi ukrepi vse do torka, 14. junija, ko bo ponovno pričela zasedati poslanska zbornica. 15. junija pa bo pričel zasedati senat. Predvidevajo, da bodo tokrat že v ponedeljek zvečer znani prvi izidi volitev, ker gre za manjše število občin in ker zagotavlja ministrstvo za notranje zadeve, da so se primerno opremili.

Skratka, popolno zatišje z izjemo sindikalnega položaja, ki je po včerajšnjih razgovorih in napovedanih stavkah vedno bolj napet. Pričakuje se posredovanje predsednika vlade Mora zlasti glede odnosov z državnimi uradniki. Le malo pa je verjetno, da bi lahko bilo uspešno posredovanje glede napovedane stavke železničarjev, ki bo 14. junija, ko bo v celoti ustavljen železniški promet.

Trade unioni ne podpirajo pomorščakov

LONDON, 9. — Predsedstvo britanske vlade je objavilo nocoj izjavo, v kateri pravi, da predstavljajo predlogi anketne komisije v zvezi s stavko pomorščakov «primerno podlago» za rešitev spora. Vlada je mnenja, da bi sprejem predlogov bila častna podlaga za rešitev spora v korist pomorščakov, ladjedelniške industrije in države. Vlada je pripravljena dati vso pomoč za naglo rešitev spora. Hkrati bo vlada sprejela vse potrebne ukrepe, da zaščiti oskrbovanje in bistveno službo.

Kakor je znano, so sindikati včeraj sporočili, da so predlogi anketne komisije nesprejemljivi. Tajnik sindikata Hogarth je danes izjavil, da nameravajo pomorščaki nadaljevati borbo do skrajnosti. Danes je nastala med pomorščaki prva razpoka. Stavkovni odbor pomorščakov v pristanišču Harwich je izjavil, da poročilo anketne komisije predstavlja pravično podlago za razgovore za rešitev spora. Nocoj je odšla na sedež Trade Unionov in sindikata pomorščakov delegacija pomorščakov tega pristanišča, da zagovarja to svoje stališče.

Glavni tajnik Trade Unionov Woodcock, ki je bil na počitnicah v Španiji, se je danes vrnil v London, kjer se je udeležil sestanka, na katerem so bili navzoči voditelji sindikata pomorščakov. Po sestanku je Woodcock izjavil, da Trade Unioni ne bodo podpirali pomorščakov, če bodo nadaljevali stavko.

TRETJI DAN DELA 6. KONGRESA SZDL JUGOSLAVIJE

Razprava v komisijah je zaključena

Resolucija o narodnostnih odnosih vsebuje tudi poglavje o narodnih manjšinah
Kongres bo v posebni resoluciji prikazal stališče do aktualnih svetovnih vprašanj

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 9. — Šesti kongres SZDL Jugoslavije je končal danes delo v komisijah, ki so pripravile dokončno besedilo resolucij, ki bodo predložene kongresu v odobritev. Popoldne je kongres nadaljeval razpravo na plenarni seji, med katero so kongres pozdravili mnogi zastopniki inozemskih naprednih gibanj in strank.

Med razpravo v komisijah o nalogah Socialistične zveze o razvoju samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije je bil sprejet predlog Josipa Djerdje, da kongres v posebni resoluciji prikaže svoje stališče o aktualnih svetovnih vprašanjih. Izbrana je bila posebna skupina, da pripravi načrt resolucije.

Posebno živa in izčrpna je bila razprava v komisiji za narodnostne odnose. Delovna skupina je predelala predloženi načrt resolucije. V predlogu resolucije, katere novi naslov se glasi «O nalogah Socialistične zveze v nadaljnji krepitvi enakopravnosti, bratstva in enotnosti narodnosti in narodov Jugoslavije v pogojih razvoja samoupravljanja», se daje poudarek, da je reševanje odnosov med narodi odvisno od pravilnega izvajanja odnosov in od dosledenega izvajanja gospodarske in družbene reforme. Poudarja se prav tako, da so pobude samih delovnih ljudi na nezadostno razvitih področjih osnova za hitrejši razvoj teh področij.

V predelanem predlogu resolucije, ki ga bo predložila komisija v odobritev kongresu, je tudi naslednje poglavje o manjšinah: «Z razvojem socialističnih družbenih odnosov, rastjo proizvajalnih sil, posebno s krepitvijo samoupravljanja se je spremenil položaj narodnosti, ki so postale enakopravni subiekt v družbenem življenju dežele. O tem nedvomno govorijo rezultati, ki jih narodnosti dosegajo na področju izobrazbe in kulturnega ustvarjanja, v dvigu kvalifikacijske strukture prebivalstva, ustvarjanja številnega delavskega razreda in inteligence iz svojih vrst, udeležbi v organih samoupravljanja in družbeno-političnih organizacijah.

Nadaljnji vsestranski napredek narodnosti zahteva odločno zavzemanje v razvoju gospodarske sile področij, na katerih bivajo, v kulturnem in prosvetnem razvoju teh področij in odločno borbo proti vsemu, kar kvari enakopravnost in socialistične odnose. Zato se Socialistična zveza zavzema, da se v sistemu, ki ga gradimo, in v samoupravni praksi uresničujejo pogoji za zadovoljitev specifičnih potreb narodnosti.

Popolna enakopravnost jezika narodnosti in njihova uporaba v vsakdanjem življenju je važen činitelj njihovega materialnega in kulturnega razvoja in pogoj za uresničenje skupnih nalog socialistične izgradnje.

Aktivna vloga narodnosti v družbenem življenju naše skupnosti ustvarja pogoje, da se te javljajo kot činitelj tudi v povezovanju naših narodov s sosednimi in z drugimi državami. Izkušnje na posameznih delih naših meja govore ne samo o reševanju vprašanj narodnih manjšin z obeh strani meje, temveč o širokem prispevku narodnosti v splošnem napredku odnosov in sodelovanja s temi državami.

Razvoj in negovanje prijateljstva, dobrososednega in vsestranskega sodelovanja z državami, kjer na sosednih mejnih področjih živi mešano prebivalstvo, prispeva, da se narodne manjšine od nekdanjega činitelja razdora spreminjajo v činitelj zbliževanja in sodelovanja med narodi in državami.

S tem je zgodovinska praksa tudi v tem primeru potrdila upravičenost naporov socialističnih sil naše družbe v reševanju enega najobčutljivejših vprašanj v odnosih med narodi in opozorila na perspektive ustvarjanja širših procesov povezovanja med narodi in državami.»

Na plenarni seji popoldne je kandidacijska komisija med poročilom o svojem delu med drugim obvestila delegate, da so glavni odbori predložili za kandidate zveznega odbora 185 članov, med katerimi jih je 132, ki doslej niso bili člani zveznega odbora, in 23 članov za nadzorni odbor, ki se prvič predlagajo.

Šesti kongres bo nadaljeval jutri dopoldne plenarno sejo, na kateri bo končana razprava in bodo dokončno sprejete resolucije, nov statut, izvoljena bosta nov zvezni in nadzorni odbor.

B. B.

Anglija bo zgradila tovarno avtobusov v Sovjetski zvezi?

LONDON, 9. — Sovjetska vlada je povabila britanske oblasti, naj predložijo načrte za zgraditev tovarne za izdelovanje avtobusov v Sovjetski zvezi. Ravnatelj glavne britanske družbe za avtobuse Louis Portman je odpotoval danes v Moskvo, da predloži sovjetski vladi angleške načrte. Tovarna «Leyland», ki izdeluje znane dvonadstropne avtobuse v Londonu, ima že sporazume za izdelovanje avtobusov na podlagi licenc v Jugoslaviji in na Poljskem ter dogovor za izvažanje avtobusov na Kubo.

Silovit orkan v Kansasu

TOPEKA (Kansas), 9. — Sinoči je divjal nad Topeko v državi Kansas silovit tornado, ki je povzročil smrt trinajstih oseb. Ranjenih pa je bilo 600 oseb. 4500 ljudi je ostalo brez strehe. Tornado je zajel tudi druga mesta. Reševalne skupine odstranjujejo ruševine hiš, ki so bile porušene ali poškodovane. V nekem predelu Topeke je bilo hudo poškodovanih ali uničenih sto hiš. Na področju univerze so se porušile tri hiše in škoda znaša okoli sto milijonov.

Chicago pa so zajeli številni zračni vrtinci, ki so divjali v severnih predmestjih. Ubita je bila triletna deklica, ranjenih pa je bilo deset oseb. Na majhnem letališču v bližini Chicaga so zračni vrtinci močno poškodovali več letal in stanovanj osebja. V Cape Kennedy so že včeraj v pripravljenosti. Rakete, ki so pripravljene za izstrelitev, so dobro vzdržale pred močnim vetrom.

Orkan «Alma», ki je deloma zajel Kubo, je povzročil šest smrtnih žrtev. Prizadel je zahodni del otoka in povzročil škodo raznim napravam. Nato je orkan nadaljeval pot 96 kilometrov od Key Westa na Floridi. V tem kraju je povzročil manjšo škodo. Zajel je nato področje St. Petersburg na Floridi. Tudi tu ni povzročil velike škode.

Izmenjava slik o Luni med Washingtonom in Moskvo

Priprave za izstrelitev «Gemini 10»

WASHINGTON, 9. — V Washingtonu so sporočili, da so ZDA in Sovjetska zveza sklenile izmenjati si slike Lunine površine, ki sta jih posnela sovjetski satelit «Luna 9» in ameriški satelit «Surveyor». Predsednik je dal ukaz NASA, naj pošlje slike, ki jih je posnel «Surveyor», državnim poglavarjem 140 držav in tudi Sovjetski zvezi. Predstavnik Bele hiše je sporočil, da je sovjetska vlada poslala Johnsonu vrsto slik, ki jih je posnela «Luna 9».

«Surveyor» je do sedaj poslal na Zemljo 4002 sliki. Znanstveniki so ugotovili, da so Lunina tla pokrita s številnimi skalami, ki obkrožajo majhne «mehke in ravne oaze». Včeraj ni sonda oddajala slik, ker je ostal objektiv televizijske kamere zaprt. Bali so se namreč, da bi velika vročina «Luninega poldneva», ki se konča danes, pokvarila objektiv. Ravnatelj geoastrološkega oddelka kozmične postaje v Pasadeni Shoemaker je izjavil, da bi se bila sonda «Surveyor» prav lahko razbila na bližnjem «gozdu skal», namesto da je rahlo pristala na eni od «mehkih oaz». Iz dosedanjih slik izhaja, da so Lunina tla malo trdna in zdi se, da so bila komaj preorana. Astronavti bi pustili stopinje na «komaj preoranih» tleh, toda ne bi se pogrezali. Udarec ob skale pa bi bil usoden za zemeljska vozila. Skupina skal, ki se ji je izognil «Surveyor», je komaj nekaj sto metrov oddaljena od kraja pristanka. «Bili smo zelo srečni, lahko bi i eli hude nevšečnosti,» je izjavil Shoemaker. Zatem je izjavil, da bodo na podlagi teh izkušenj mogli dobiti celotno sliko o sestavi tega dela Luninih tal in to bo pokazalo, kaj bodo morali astronavti storiti, ko bodo pristali na Luni. Sedaj je treba poslati na Luno človeka, ker aparati ne zadostujejo za geološka raziskovanja.

V Cape Kennedy so že postavili na izstrelišče nosilno raketo «Titan 2», s katero nameravajo izstreliti 18. julija kabino «Gemini 10». Sprejeli so vse varnostne ukrepe v zvezi z orkanom «Alma», ki je divjal danes na tem področju.

Meredith v New Yorku

NEW YORK, 9. — Črnski študent James Meredith je včeraj zapustil bolnišnico v Memphisu in je sinoči prispel v New York. Na tiskovni konferenci je izjavil med drugim: «Ko se bom vrnil v Mississippi, bom oborožen, razen če ne bom popolnoma prepričan, da orožje ni potrebno. Verujem v nujnost zakona in reda. Toda, če bodo belci še dalje ubijali črnce, se bodo morali ti združiti in se upirati pokolu. Peščica belcev še dalje ubija črnce. Če družbi ne uspe poskrbeti, da ne bodo mogli več škodovati, bodo morali to storiti črnci.»

Zdravniki so priporočali Meredithu, naj počiva vsaj en teden, preden se vrne na jug.

Medtem se pohod proti Jacksonu nadaljuje pod vodstvom Martina Luthra Kinga.

DANES

Danes se zaključi volilna kampanja za upravne volitve, ki bodo v nedeljo in ponedeljek, ko bo glasovalo skoro dva milijona volivcev. Volitve so dobile med kampanjo izrazito politični značaj, čeprav gre za volitve občinskih in treh pokrajinskih svetov, kjer so v ospredju pereča upravna vprašanja.

Zunanji minister Fanfani se je vrnil iz Bruslja in je poročal Saragatu o zaključkih zasedanja sveta atlantskega pakta. Pri prihodu je dal na letališču krajšo izjavo, s katero je optimistično ocenil rezultate zasedanja in govoril tudi o vlogi italijanske delegacije na zasedanju.

O zasedanju ministrov NATO v Bruslju so razpravljali včeraj tudi na seji francoske vlade. Po seji je minister za informacije izjavil, da ni nobenega novega elementa, kar se tiče bivanja nemških čet v Franciji. Še prej je zunanji minister de Murville izjavil, da je ves kompromis v tem, da so določili postopek, kako naj se začnejo pogajanja. Minister za informacije pa je tudi izjavil, da je izključen povratek na prejšnje stanje.

Medtem so v Moskvi objavili program bližnjega de Gaullovega obiska v Sovjetski zvezi, kjer bo na obisku deset dni. V Moskvo bo prispel 20. junija.

V Sajgonu je ameriški poslanik Cabot Lodge sprejel budistične voditelje, ki so mu obrazložili smotre svoje kampanje in razloge, zaradi katerih nasprotujejo vojaški vladi. V bližini Hueja pa se je velika množica budistov posedla po cesti in s tem ustavila ameriški konvoj 130 vozil, ki so bila namenjena v Hue. Kolona je morala menjati smer.

V Washingtonu so včeraj javili, da so si izmenjali z Moskvo slike Lunine površine, ki sta jih bila posnela «Luna 9» in «Surveyor».

Stavka britanskih pomorščakov se nadaljuje. Sindikati pomorščakov so sporočili, da ne sprejemajo predlogov anketne komisije, minister za delo pa je izjavil, da so bili ti predlogi dobra podlaga za pogajanja. Medtem je tajnik Trade unionov izjavil, da pomorščaki ne morejo računati na podporo, če bodo nadaljevali stavko.

Grški in turški zunanji minister sta se v Bruslju sporazumela, da bosta obe vladi začeli pogajanja za ureditev spora o Cipru. Pogajanja bodo zajela vsa še nerešena vprašanja med obema državama.

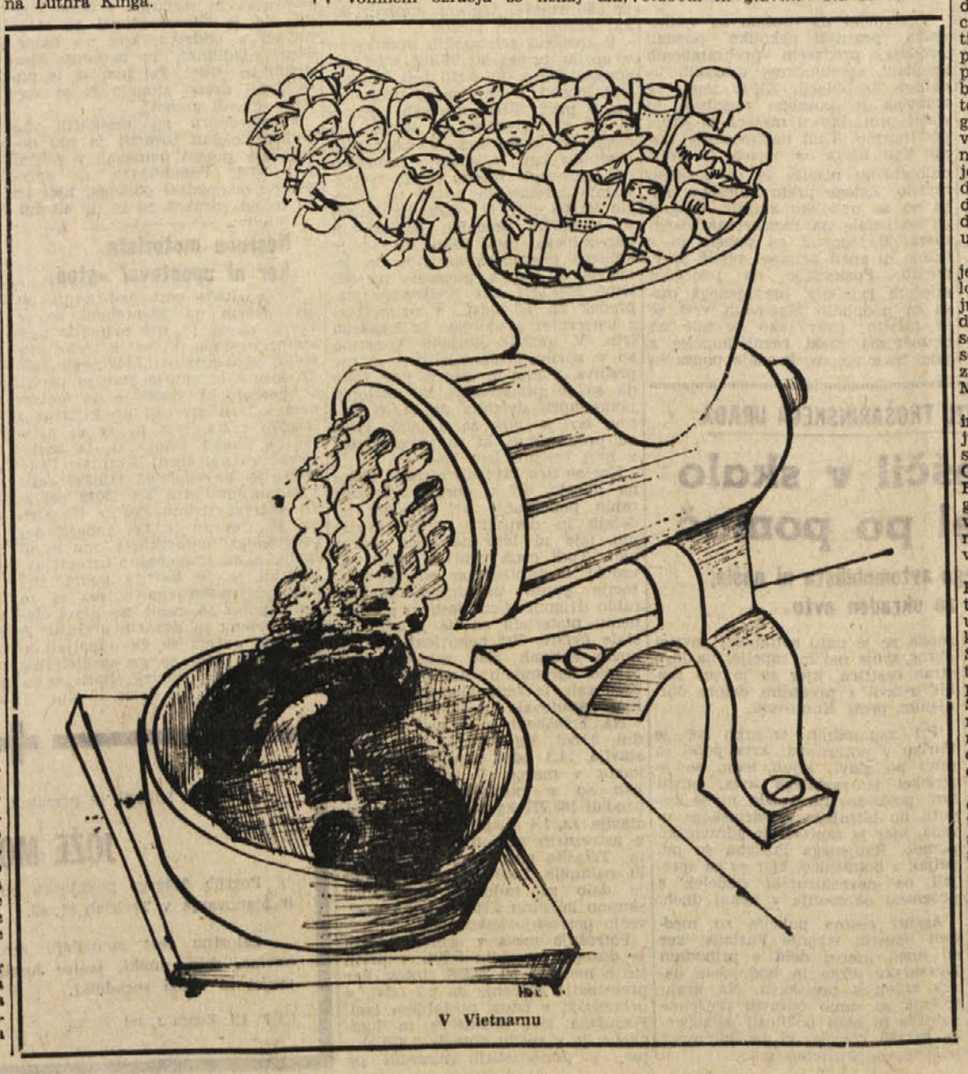

V Vietnamu

IZJAVE DE MURVILLA O SESTANKU V BRUSLJU

Določiti je treba šele postopek kako naj se organizira diskusija

Glede bivanja francoskih vojakov v Nemčiji ni novih elementov - Sporazum ne bo smel pomeniti povratka k prejšnjemu - Objavljen program o de Gaullovem obisku v Moskvi - Dean Rusk v Bonnu in Londonu

PARIZ, 9. — Francoski zunanji minister de Murville je v zvezi z zasedanjem sveta ministrov NATO davi izjavil: «Gre samo za postopek, to je določiti je treba, kako naj se organizira diskusija. Takoj so se za tem postopkom pokazala bistvena vprašanja, to je vprašanje, ali bo novi režim enak prejšnjemu. Ni treba reči, kar se tiče nas, da ne bi bilo dopustno da bi to, o čemer se bomo pozneje sporazumeli, pomenilo vzpostavitev tega, kar je bilo prej, to je režima integracije ali v kakršni koli meri režima avtomatične uporabe francoskih čet na pobudo medzavezniškega poveljstva.»

Na današnji seji vlade je de Murville poročal o bruseljskih sklepih. Po seji je minister za informacije sporočil, da je de Murville poudaril, da ni nič novega, kar se tiče bivanja francoskih čet v Nemčiji, da pa so dobre perspektive za sporazumno rešitev, kar se tiče umika tujih čet s francoskega ozemlja.

Kar se tiče vprašanj, ki nastajajo z bivanjem francoskih čet v Nemčiji, se ni pokazal noben nov element. «Znano je, je izjavil minister za informacije, da je nemška vlada želela, naj francoske oborožene sile ostanejo v Nemčiji. Njih novi statut bo moral biti določen med bonsko in pariško vlado.»

Kar se tiče udeležbe francoskih čet v Nemčiji v zavezništvu, je minister za informacije izjavil, da so v Bruslju govorili o bližnjem sestanku stalnega sveta, da bi razpravljali o smotrih tega bivanja, medtem ko bi način za izvedbo določili med francoskim glavnim štabom in glavnim štabom zavezniške organizacije.

Na vprašanje o posledicah odcepitve Francije od vojaškega zavezništva je minister odgovoril, da je vlada mnenja, da se vse razvija normalno. Z razgovori v Bruslju, s stiki v Bonnu in v perspektivi prihodnjih sestankov z Američani se lahko reče, da stvari potekajo ugodno.

Kar se tiče mednarodne politike, je minister za informacije izjavil, da je de Murville govoril o akciji, ki jo je Francija začela z vzhodnimi državami. S tem v zvezi je minister izjavil, da «najmanj, kar se lahko reče, je, da akcija francoske diplomacije vzbuja zanimanje in jo včasih sprejemajo s simpatijo tudi člani atlantskega zavezništva»

Na koncu je minister za informacije izjavil, da je Dean Rusk izrazil željo sestati se z de Murvillom, ko bo ta prišel v New York ob začetku zasedanja glavne skupščine OZN.

Golistični dnevnik «La Nation» objavlja uvodnik, v katerem pravi med drugim, «Mimo besedne dialektike sta se v belgijski prestolnici spopadli dve šoli mišljenja: francoska šola, ki zavzema «logično direktivno linijo», in šola, ki stvari zapleta z «umetnimi konstrukcijami, ki niti zdaleč ne rešujejo problemov, temveč jih še bolj zapletajo». Vse kar se je lahko upalo, je torej bilo doseči sporazum o postopku in ta sporazum je bil dosežen.» Kar se tiče volje Francije, piše list: «Če namerava ostati v zavezništvu, to pomeni, da prevzema vso odgovornost in na podlagi določb sporazuma, ki je bil podpisan leta 1948 v Washingtonu, določa severnoatlantska pogodba svojo solidarnost z zavezniki v primeru krize. To pa ne pomeni, da Francija lahko privoli, da jo brez volje potegnejo preko teh določb pogodbe in preko tega, kar določa člen 5. ki dopušča vsaki vladi svobodo, da odloča o svoji usodi.»

Francosko poslaništvo v Moskvi je danes objavilo program de Gaullovega obiska, ki se bo začel 20. junija. De Gaulle bo imel skupno deset ur političnih pogovorov s sovjetskimi voditelji. Sedem od desetih dni bivanja v Sovjetski zvezi bo uporabil za potovanje zunaj Moskve.

Politični pogovori s Podgornim in s Kosiginom se bodo začeli 21. junija in se bodo nadaljevali naslednjega dne. Verjetno se bo de Gaulle sestal tudi z Brežnjevom. Po obisku v Novosibirsku, Leningradu in Kijevu se bo de Gaulle vrnil 29. junija v Moskvo za zadnje pogovore. 1. julija se bo vrnil v Pariz.

Ameriški državni tajnik Dean Rusk je prišel danes v Bonn, zatem pa v London. V Bonnu se je ustavil šest ur Pogovarjal se je s kanclerjem Erhardom in ministrom Schroederjem; zatem je obiskal tudi predsednika Luebkeja. Med pogovorom z Erhardom in s Schroederjem je Rusk govoril o rezultatih konference NATO, o odnosih med vzhodom in zahodom, o Vietnamu, o nemški združitvi ter o raznih gospodarskih vprašanjih.

V Londonu se je Rusk sestal nocoj z zunanjim ministrom Stewartom, jutri pa se bo sestal s predsednikom vlade Wilsonom. V Washington bo odpotoval že jutri.

80 zavojev dinamita v ukradenem avtu

TRENTO, 9. — Številni karabinjerji so s policijskimi psi pregledali gozdove okoli Rovereta, da bi ujeli 24-letnega Giancarla Frueta, ki ga iščejo zaradi tatvin avtomobilov. Fruet se je pred nekaj meseci poročil s 27-letno Rito Antoniolli in že pred dvema mesecema jima je uspelo zbežati, ko so ju lovili zaradi tatvine avtomobila. Zato ju je policija iskala. Danes so ju videli na osrednji cesti v Trentu in karabinjerji so jima začeli slediti. Dohiteli so ju v bližini Rovereta, ko je Fruet zapeljal na slepo cesto. Fruet je zapustil avtomobil in začel bežati. Neki karabinjer ga je dohitel in je že kazalo, da se Fruet namerava predati. Nenadoma pa je tako močno prcnil karabinjerja, da mu je zvinil nogo in je zbežal.

Rita Antoniolli pa je ostala v avtomobilu in je zaprla vrata ter skušala prižgati dinamitni zavoj. Karabinjerji so ji to preprečili, za kar so morali razbiti šipo avtomobila. Na sedežu avtomobila so našli 34 dinamitnih zavojev 84 detonatorjev in 200 metrov vžigalne vrvice.

Poklicali so strokovnjake, ki so previdno pregledali avtomobil in so odkrili v prtljažniku nadaljnjih 50 zavojev dinamita in drug eksplozivni material. Detonatorji so bili v škatli, na kateri je bil napis «Troisdorfer Sprengkapseln» Policija je začela preiskavo, da ugotovi, v kakšne namene je bilo strelivo določeno.

BEOGRAD, 9. — Iranski šah je danes pozno popoldne po obisku Plitvičkih jezer in ladjedelnice «3. maj» na Reki prispel na Brione, kjer ga je osebno pričakal predsednik republike maršal Tito

Grčija - Turčija

BRUSELJ, 9. — Zunanja ministra Grčije in Turčije, ki sta v Bruslju zaradi zasedanja atlantskega sveta, sta se sestala in govorila o Cipru. Sporazumela sta se o postopku za «zaupne razgovore» med obema državama za mirno rešitev spora. Razgovori se bodo začeli kmalu in pri njih bosta sodelovala poslanika obeh držav. Razgovori bodo v neki tuji prestolnici. Pozneje bodo eventualno povabili še druge države, naj sodelujejo pri razgovorih, ki ne bodo strogo omejeni na Ciper. Zajeli bodo tudi druga še nerešena vprašanja med Grčijo in Turčijo.

V pribodnjih dneh bo odpotovala v Albanijo grška trgovska delegacija za spopolnitev prvega trgovinskega sporazuma, ki sta ga nedavno podpisali v Parizu grška in albanska delegacija. Ta sporazum je prvi uraden stik med obema vladama po drugi vojni. Sedanji stiki bi utegnili odpreti pot za širše sporazume, tako da bi našli pogoje za podpis pogodbe o prijateljstvu ali o premirju. Grčija in Albanija sta uradno namreč še vedno v «vojnem stanju» zaradi ozemeljskih zahtev nad severnim Epirom.

LODGE SPREJEL BUDISTIČNE VODITELJE

Budisti ustavili ameriško kolono ki je bila prisiljena menjati smer

Skupina ameriških senatorjev bo odšla v Kambodžo - Vojaki palestinske organizacije kot prostovoljci v Vietnamu

SAJGON, 9. — Danes je ameriški poslanik v Sajgonu Cabot Lodge sprejel delegacijo budistične cerkve, ki jo je vodil predsednik budističnega zavoda Tam Čau. Pogovor je trajal 90 minut. Delegacija je obrazložila Lodgeu vzroke budističnega odpora proti vojaški vladi.

V Hue je budistični voditelj Tri Kuang, ki je včeraj začel gladovno stavko, izjavil časnikarjem, da je njegovo ime na prvem mestu seznama budističnih voditeljev, ki jih hoče vlada umoriti. Dodal je, da je pred dvema dnevoma prišla v Hue skupina ljudi iz Sajgona z ukazom, naj ga ubijejo. «Hočejo ubiti in uničiti mojo vero,» je dejal Tri Kuang.

V kraju Lang Ko 40 kilometrov južno od Hue so sajgonski vojaki aretirali 50 budistov med akcijo za vzpostavitev oblasti osrednje vlade na tem področju.

V bližini Hue je bila danes ameriška vojaška kolona 130 vozil prisiljena menjati smer, ker jim je zaprla pot velika množica budističnih demonstrantov. Poveljnik kolone je čakal dve uri, da bi budisti zapustili cesto, zatem pa je dal ukaz, naj se kolona obrne in odide v bližnje ameriško oporišče, kakih 15 kilometrov južno od Hue. Na cesti se je zbralo na stotine moških, žensk in otrok, ki so se razvrstili v petih vrstah in posedli po cesti ter postavili tudi številne oltarčke. To je že drugič v 24 urah, ko je bila ameriška vojaška kolona ustavljena na cesti, ki vodi v Hue.

Sajgonski minister za obrambo je sporočil, da je poklical pod orožje laičnega budističnega voditelja Kuang Tuana. Ta je večkrat nastopil kot predstavnik budističnega zavoda v zadnjih dneh in je bil orožji sodelavec Tri Kuanga. Minister je izjavil, da, če se ne bo Kuang Tuan prijavil v 48 urah bo veljal za upornika in ga bodo sodili po zakonu.

Kar se tiče vojaške dejavnosti, javljajo, da so ameriška letala v zadnjih 24 urah izvršila 81 bombnih napadov na Severni Vietnam. Ameriški strateški bombniki «B-52» pa so bombardirali področje 30 kilometrov zahodno od Hue, kjer so se zbrale osvobodilne čete. Ameriški vojaški predstavnik je izjavil, da so bile danes sestreljena nad Severnim Vietnamom tri ameriška letala.

Kairska agencija Srednji vzhod poroča, da bodo člane vojske organizacije za osvoboditev Palestine poslali v Vietnam, da se borijo ob strani osvobodilne vojske. Predsednik organizacije je izjavil, da se bodo člani palestinske osvobodilne vojske lahko priključili partizanske vojne in da bo to koristno «v neizbežni osvobodilni vojni za Palestino.»

Komisija za zunanje zadeve v ameriškem senatu je sprejela vabilo predsednika kamboške narodne skupščine, naj obišče Pnom Penh ter naj si ogleda obmejno področje med Kambodžo in Južnim Vietnamom, da ugotovi neutemeljenost ameriških pritožb, da oddelki osvobodilne vojske in redne severnovietnamske vojske dobivajo zatočišče na tem področju, da se izognejo ameriškim napadom.

Kakor je znano, je Kambodža prekinila lani diplomatske odnose z ZDA zaradi ameriških napadov na kamboško ozemlje. Že tedaj je kamboška vlada povabila delegacijo ameriškega senata, ki naj bi ugotovila neutemeljenost ameriških obtožb. Tedaj pa je ameriška vlada odklonila vabilo, ki pa ga je sedaj sprejela. V delegaciji bodo verjetno republikanski senator George Aiken ter demokratična senatorja Chalborn Pell in Daniel Inouye.

DAR ES SALAM, 9. — Ameriški senator Robert Kennedy je prišel nocoj v prestolnico Tanzanije, kjer ga je pozdravila velika množica. V Tanzaniji bo ostal privatno štiri dni.

Med potjo iz Johannesburga v Dar Es Salem se je Kennedy ustavil v Nairobiju. Iz Dar Es Salama bo odšel še v Adis Abebo. Na tiskovni konferenci v Nairobiju je izjavil, da je stanje v Južni Afriki nevarno ne samo za Južno Afriko, temveč za ves svet.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26.1, najnižja 24.2, ob 19. uri 18.8; zračni tlak 1014.2 pada, vlaga 63 odst., veter severozahodnik, 7 km na uro, nebo 2 desetini pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 10. junija
Miloš
Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.53. Dolžina dneva 15.38. Luna vzide ob 1.31 in zatone ob 11.55
Jutri, SOBOTA, 11. junija
Srečko

DANES SEJA DEŽELNEGA SVETA

Razprava o zakonskem osnutku o olajšavah za zemljiško preosnovo

Pri tem gre predvsem za «komasacije» zemljišč in za reguliranje voda

Danes ob 9.30 se zopet sestane deželni svet. Razpravljal bo o zakonskem osnutku deželnega odbora, ki vsebuje olajšave za zemljiško preosnovo ter za razna dela za izboljšanje zemljišč. S tem zakonskim osnutkom se deželna uprava pooblašča, da lahko prispeva do 98 odst. stroškov za proučevanje in uresničenje načrtov za preosnovo zemljišč in za izvajanje del, ki so s tem povezana. Gre za dela, za katera dajo pobudo konzorcij za bonifikacijo v ravninah in na gorskih področjih, konzorcij za izboljšanje zemljišč in konzorcij za razna vodna dela (reguliranje potokov itd.). Deželna uprava lahko tudi v isti višini prispeva k izdatkom za izvršitev del pri urejevanju voda, pri napeljavah poljskih vodovodov in pri napravah za namakanje polj.

V svojem poročilu o zakonu pravi svetovalec De Biasio, da je preosnova zemljišč v vsedržavnem merilu le bolj malo znana stvar in da je tudi niso pogosto uresničili. Ta preosnova namreč predpostavlja obširna vprašanja pravne in gospodarske plati. Tej preosnovi pravijo v tehničnem jeziku tudi «komasacija» in njen namen je, odpraviti preveliko razdrobljenost zemljišč. To vprašanje se torej tiče zelo malih kmetij, ki ne zadoščajo za redno in gospodarno kmečko dejavnost, kakor tudi večjih kmetij, ki pa premalo donašajo. Gre za prave «patološke» primere in preosnova zemljišč teži k temu, da se najde v njih temeljita rešitev, tako da bodo kmetije nesle. Razdrobljenost zemljišč izvira iz raznih činiteljev, iz pretiranega individualizma starih lastnikov, iz načina delovanja itd. V vsedržavnem merilu je bilo malo takih «komasacij», v naši deželi pa je prišlo do kakšnega primera, ki je vzbudil veliko zanimanje med strokovnjaki, ki se s tem vprašanjem ukvarjajo.

Sedaj je dozorel čas — pravi svetovalec De Biasio — da se pripravi zakonski ukrep v pričakovanju organičnega zakona. S tem ukrepom bodo lahko prebrodili zlasti finančne težkoče.

Poročevalec omenja nato nekaj najbolj važnih primerov, v katerih se bo lahko zakon uveljavil, ter poudarja, da bo imel ukrep precejšnjo važnost zlasti za ureditev vodnih naprav. Pri tem bo treba opraviti dela po najbolj sodobnih kriterijih, tako da ne bodo nosili lastniki prevelikih bremen.

Danes skupščina upnikov «Orion»

Na sodišču za stečaje v Trstu bo danes skupščina upnikov podjetja «Orion», ki bodo morali glasovati o sporazumu, ki ga je sestavil sodni upravitelj odv. Volli, o izplačilu dolgov podjetja. Na seznamu je okrog 500 upnikov, ki morajo dobiti od podjetja skoraj 1.5 milijarde lir. Odvetnik Volli bo prečital poročilo o položaju podjetja in o sporazumu, nakar bodo morali prisotni glasovati za ali proti predlogom sodnega upravitelja.

Kot smo že svoj čas pisali, je delnice družbe «Orion» odkupila skupina industrijcev in ustanov, ki je ustanovila novo družbo in ki sedaj že upravlja družbo «Orion». Nova uprava je pospešila proizvodnjo podjetja in zaposlila okrog 100 delavcev, ki so bili svoj čas odpuščeni.

Usoda tega podjetja je sedaj odvisna od nekaterih bank, ki so glavne upnice bivše družbe «Orion». Če bodo predstavniki bank glasovali za sporazum, ki ga bo predložil odv. Volli, bo podjetje «Orion» rešeno, v nasprotnem primeru pa je obsojeno na zaporo.

Sestanek konzorcija razlaščencev v Dolini

Danes ob 21. uri bo v prostorih stare občine v Dolini sestanek konzorcija za razlaščence tako imenovane 3. skupine. Ker gre za važna vprašanja, vabimo vse prizadete, da se sestanka gotovo udeleže.

Sestanek je zelo važen, ker te dni zapadejo roki za pritožbe na sodišče.

Drevi seja občinskega sveta

Drevi bo seja tržaškega občinskega sveta. Poleg odgovorov odbornikov na vprašanja svetovalcev in običajnih upravnih vprašanj, je na dnevnem redu zaključek razprave in glasovanje o treh resolucijah o ustanovitvi Pristaniške ustanove, ki so jih predložili svetovalec Ferfoglia (UNE), komunisti in stranke odbora levega centra. Med dosedanjo razpravo so predlagatelji že obrazložili svoje resolucije. Liberalci in misovci so se odločili, da bodo z nekaterimi popravki glasovali za resolucijo svetovalca Ferfoglie. Glede ostalih dveh resolucij pa so baje razgovori za njuno spojitev, tako da bi prišlo do ene same resolucije med strankami odbora in komunisti, s čimer bi ta dobila veliko večino glasov. Če do tega sporazuma ne bo prišlo bodo predložene na glasovanje vse tri resolucije, kar pomeni, da bo dobila resolucija strank odbora večino, čeprav le za nekaj glasov.

Danes ob 20.30 bo v Ljudskem domu v Griži v organizaciji krajevne UDI javno predavanje o zdravljenju in preventivnih ukrepih proti raku pri ženskah. Predavali bodo dr. Mario Lovenatti, zdravnica dr. Mastrangelo in dr. Fabiani.

SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA ODBORA

Občinski svet se bo sestajal do 15. julija dvakrat na teden

Županovo poročilo o razgovorih v Rimu o avto cesti Trst-Benetke
Okrepitev vodovodov Acegata - 16 novih mestnih redarjev

Na seji tržaškega občinskega odbora je župan dr. Franzil sporočil, da so se na sestanku načelnikov skupin dogovorili, da se bodo seje občinskega sveta po seji 17. tm. vrstile dvakrat tedensko, in sicer v torkih in petkih do 15. julija, ko bo zadnja seja občinskega sveta dosedanje štiriletne upravne dobe. Kot je bilo že svoj čas sporočeno, bodo prihodnjega novembra v Trstu občinske in pokrajinske volitve.

Poleg tega je župan poročal o svojem potovanju v Rim v zvezi z najemom 10 milijard lir posojila družbi «Autovie Venete» za nadaljevanje del na avto cesti Trst-Benetke. Župan dr. Franzil se je v Rimu skupno z drugimi funkcionarji omenjene družbe razgovarjal o gradnji avto ceste kot podpredsednik družbe in namestnik pooblaščenega upravitelja.

V zvezi s pomanjkanjem pitne vode zaradi večje poletne potrošnje in zaradi sedanjih premajhnih zmogljivosti štivanskega in nabrežinskega vodovoda, je odbornik za Acegat Vascotto poročal o delih za okrepitev vodovodov. Vascotto je dejal, da bodo v mesecu juliju končali z deli pri gradnji dvigalne postaje v Barkovljah. Hkrati pa bodo povečali zmogljivost filtrov v štivanskem vodovodu. S temi deli, je zagotovil odbornik Vascotto, se bo zmogljivost dobave vode mestu in okolici povzpela od sedanjih 128 tisoč kub. metrov na 145.000 kub. metrov dnevno, kar naj bi za nekaj let zadostovalo in podjetje Acegat ne bo več prisiljeno omejevati dobave vode v poletnih mesecih.

Odbornik za zdravstvo dr. Blasina, ki je zastopal občinsko upravo na sestanku Zveze evropskih občin v Strassburgu, je poročal o delu tega zasedanja, ki se je ukvarjalo predvsem z vprašanjem pobratenja med evropskimi mesti. Odbornik za javna dela Mocchi je predložil v odobritev sklep o obnovitvi sanitarnih naprav v osnovnih šolah «Venezian», «Pitteri» in «Gaspardis», za kar bo občina porabila 35 milijonov lir; odbornik za osebje dr. Gasparo pa je predložil v odobritev sklep o sprejemu v službo 16 novih redarjev. Poleg tega je odbor odobril še nekaj sklepov navadnega upravnega značaja.

Zanimivo predavanje v centru «Ezio Vanoni»

Jutri bo poslanec Vincenzo Gagliardi govoril o temi «juridična ureditev glede pridržkov vesti». Predavanje prireja center za študije Ezio Vanoni v Krožku za kulturo in umetnost v Ul. S. Carlo 2 in se bo pričelo ob 18. uri. Predavatelj bo načel vprašanje, o katerem se mnogo razpravlja in ki je še posebno važno v sedanjem mednarodnem položaju.

Nedavni zakonski predlog poslanca Pedinija, ki ga je odobrila zakonodajna komisija poslanske zbornice za obrambo, obravnava pridržke vesti glede vojaške službe in vprašanje pomoči državam v razvoju. V bistvu predvideva osnutek oprostitev vojaške službe v mirnem razdobju za državljane, ki imajo posebne rekvizite in ki lahko opravljajo tehnično pomoč vsaj za dve leti v eni izmed izvenevropskih držav, ki so na poti razvoja. Izenačenje vojaške službe s civilno v inozemstvu v posebno slabih razmerah predstavlja prav gotovo priznanje civilni in moralni vrednosti dela, ki bo prispevalo k povečanju prestiža in časti naše države. Toda ta predlog pušča ob strani pravno ureditev tistih, ki jim vest ne dopušča, da bi služili vojsko. Vsekakor pa se ustvarja z njim koristen precedens.

Prireditev srednje šole na Opčinah

Včeraj popoldne so dijaki slovenske srednje šole na Opčinah imeli lepo zaključno šolsko prireditev. Dvorana prosvetnega doma je bila natrpana staršev in prijateljev naše mladine. Obširno poročilo o tej prireditvi bomo objavili v prihodnji številki našega dnevnika.

24. t. m. v Gregorčičevi dvorani

Občni zbor Dijaške Matice

Podporno društvo Dijaška Matica sklicuje svoj redni letni občni zbor v petek, 24. junija 1966 ob 20 uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ulica Geppa 9-I. s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev
2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora
3. Volitve
4. Razno

Odbor

Mariu Dongettiju, funkcionarju tiskovnega urada dežele Furlanije-Julijske krajine, in gospe Neviji se je rodil sinček Stefano. Srečnim staršem naše uredništvo iskreno čestita, Stefanu pa želi vso srečo na življenjski poti.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi v nedeljo, 12. junija ob 17. uri v Kulturnem domu

KONCERT PEVSKEGA ZBORA GLASBENE MATICE IZ CLEVELANDA IZ ZDA

Zbor bo izvajal slovenske in ameriške priljubljene pesmi

Dirigentka
VALENTINA FILLINGER
Pri klavirju
LOJZE LEBIČ

Vstopnina: 400 in 200 lir, pevci dobijo z izkaznico svojega zbora popust.

Rezervacija vstopnic od četrtka dalje v Tržaški knjigarni ter uro pred začetkom koncerta pri blagajni dvorane.

Dijaški dom na ljubljanski TV

Sinoči ob 20.10 po našem času je ljubljanska televizija prenašala oddajo, posvečeno 20-letnici Slovenskega dijaškega doma v Trstu. Širša slovenska javnost je tako lahko zvedela iz besede in slike kaj pomeni Slovencem na Tržaškem naš Dijaški dom, kakšne probleme ima, pa tudi kakšna je problematika slovenskega šolstva v Italiji. O vsem tem je namreč ravnatelj doma prof. Jože Umek pripovedoval v svojem intervjuju z novinarjem ljubljanske televizije. Bežno so se lahko iz nekaterih posnetkov seznanili z življenjem gojencev v domu, z njihovim študijem in njihovim prostim časom, videli so lahko prostore v katerih živijo, prav tako pa so se lahko seznanili tudi s kulturno dejavnostjo gojencev. V prenos je bila namreč vključena zborna recitacija Župančičeve Dume, ki so jo gojenci pod vodstvom člana SG Staneta Starešiniča naštudirali za proslavo 20-letnice doma v tržaškem Kulturnem domu. Po kratkem razgovoru z režiserjem Starešiničem, so gojenci res vzorno podali to krasno pesnitev, s katero se je zaključila ta lepa in predvsem koristna oddaja, za katero smo ljubljanski televiziji res hvaležni.

Istočasno pa se nam vsiljuje vprašanje, kako to, da italijanska televizija, ki ima sicer za nemško manjšino v Zgornjem Poadižju poseben program v nemščini, ni doslej posvetila od vseh svojih oddaj niti ene, pa naj bo še tako kratke, naši manjšini na Tržaškem in Goriškem, pa čeprav tudi s komentarjem v italijanščini, če bi ga že v slovenščini bilo preveč zahtevati. Ali ne bi tudi kakšna oddaja o našem kulturnem življenju, ki je vendar tako bogato, bila koristen prispevek RAI-TV za seznanjanje italijanske javnosti z našo narodno skupnostjo in s tem za boljše medsebojno razumevanje in spoštovanje?

KORISTEN PREGLED OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

Obračun in program šolskih gradenj v pristojnosti občinske uprave

Za gradnjo novih šolskih poslopij je občina izdala v zadnjih treh letih 740 milijonov lir - Novo poslopje za «A. Volta» bo stalo 1.775 milijonov lir

Ob zaključku šolskega leta se delajo obračuni o šolskih uspehih, neuspehih in podobno. Dobro je, da ob tej priložnosti napravimo tudi obračun o zidanju novih šolskih poslopij in o perspektivah, ki jih ima občinska uprava na tem področju. Znano je, da v mestu še vedno primanjkujejo šolski prostori in da morajo otroci v mnogih šolah imeti pouk v izmenih. Zato si tudi občina, poleg državne uprave, prizadeva, da bi v doglednem času odpravila sedanje pomanjkljivosti.

Da bo slika o šolskih poslopjih bolj jasna, je pravilno, da najprej navedemo koliko novih šolskih poslopij je bilo zgrajenih v pristojnosti občinske uprave v zadnjih treh letih. V tem obdobju so zgradili novo šolsko poslopje gimnazije «Petrarca», ki je stalo 285,958.936 lir; poslopje osnovne šole v Ul. Vasari za 268,500.000 lir; poslopje nove osnovne šole pri Sv. Ani pod Kolonkovcem za 112,728.514 lir; dokončana je bila nova osnovna šola v Križu, za kar so porabili 43,670.039 lir in končno je bil zgrajen novi otroški vrtec v naselju San Sergio v vrednosti 36,045.000 lir. Skupno je bilo torej v preteklih treh letih za nova šolska poslopja porabljenih 740,902.584 lir.

Sedaj so v teku dela ali bodo v kratkem začeli graditi šest novih šolskih poslopij, in sicer: osnovno šolo pri Sv. Jakobu — Čarboli za 249,088.800 lir vrednosti; drugi del osnovne šole v Rocolu za 264,500.000 lir; osnovno šolo v naselju San Sergio za 256.076.800 lir; osnovno šolo v Grljanu za 60,650.997 lir; otroški vrtec v Čarboli za 71,973.955 lir in otroški vrtec v Rocolu za 85 milijonov lir, za skupni izdatek 733,213.752 lir.

Občinska uprava pa ima v načrtu gradnjo še sedmih novih šolskih poslopij: Industrijski tehnični zavod «A. Volta», ki bo stal eno milijardo 775 milijonov lir; državni umetniški zavod za 500 milijonov lir; srednjo šolo na Proseku za 190 milijonov lir; osnovno šolo v Zgornjem Kjadinu za 190 milijonov lir; otroški vrtec v Rojanu za 61 milijonov lir; otroški vrtec na Greti za 84 milijonov lir; srednjo šolo na Elizejskih poljanah za 255 milijonov lir. Za omenjena šolska poslopja bodo porabili 3.055.000.000 lir.

Iz gornjega seznama je razvidno, da bo Industrijski tehnični zavod «A. Volta» največja šolska gradnja, ki jo ima v načrtu tržaška občina in bo po svojem obsegu eden najmodernejših tovrstnih vzgojnih zavodov. Občinska uprava, zagotavlja odbornik za javna dela Mocchi, bo storila vse, da se bodo začela dela za gradnjo te nove šole že v letošnjem letu. Občina bo pospešila vse upravne postopke, saj potrebuje ta zavod res sodobne prostore, kakor tudi najsodobnejše opremljene delavnice in kabinete. Podpora, ki jo bo občinska uprava dobila od državne uprave na osnovi zakonov o šolskih gradnjah, je omogočila, da se je občina konkretno spoprijela s to veliko pobudo. Toda pomoč, ki jo bo dala deželna uprava, je bila pri tem odločujoča in je omogočila, da bodo načrti uresničeni v najkrajšem času.

Kljub velikim finančnim težavam, ki jih ima občinska uprava pri gradnji ali izpopolnitvi šolskih zavodov, je že vse pripravljeno za začetek gradnje tudi «dvorane za kemijo», ki bo nameščena v pritličju srednje šole v Drevoredu XX. septembra. Glede vzdrževanja šolskih poslopij je program občinske uprave zelo obširen, hkrati pa ga zavira pomanjkanje denarnih sredstev, ki jih občina nima toliko na razpolago, kolikor bi jih potrebovala. Kljub temu pa je občina v okviru občinskega proračuna v zadnjih treh letih porabila za popravilo šol, vzgajališč, telovadnic, športnih igrišč in občinskega bazena 346,815.860 lir. Sedaj pa so v teku popravljalna dela v raznih šolskih poslopjih za skupno 60,178.055 lir. Poleg tega pa je občina z izrednim nakazilom v okviru proračuna vladnega komisariata opravila v raznih šolskih poslopjih za 60 milijonov lir vrednosti del.

Glede gradnje novih poslopij za državna zavoda za obrtništvo in trgovino, ki sta sedaj nameščena v neprimernih prostorih, je občinska uprava že pred leti začela s postopkom, da bi dobila ustrezna denarna sredstva. Leta 1963 je bilo predvideno, da bi potrebovali za novo poslopje obrtniškega zavoda 500 milijonov lir, za poslopje Trgovskega zavoda pa 300 milijonov lir.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Doma je hranil ukradene predmete: obsojen zaradi neprevidnega nakupa

Sprva so ga obtožili kraje, ki pa mu je niso mogli dokazati

Pred prizivnimi sodniki se je moral ponovno zagovarjati 60-letni Giuseppe Fredducci iz Ul. Massimo d'Azeglio 21 (v tem trenutku se nahaja pravzaprav v koronejskih zaporih), ki je bil letos v marcu obsojen zaradi namernega odkupa ukradenega blaga na 1 leto in 6 mesecev zapora ter 150.000 lir globe.

Na obravnavi prve stopnje so Fredduccija obtožili tudi raznih tatvin. Nekatere je po obtožnici zagrešil skupaj z dvema prijateljema, a eno sam.

Obtožnica je trdila, da so Fredducci in njegova dva prijatelja ukradli 8. junija leta 1963 več vreč, eno cev, eno torbo in en kramp iz neke barake podjetja Battera na Furlanski cesti 34. Trojica je, vsaj tako so trdili preiskovalni organi, zagrešila to tatvino, da bi potem okradla trafiko v isti ulici, ki je last Violette Padovan por. Viola. V resnici so isto noč neki neznanci vdrli v prodajalno ter odnesli 23 kg cigaret, cigar in tobaka, 10.000 lir in še nekaj drugega blaga. Obtožnica je trdila nadalje, da je trojica poskušala na povratku ukrasti tudi nekaj predmetov iz nekega avta, ki je bil parkiran v Ul. Baseggio.

Fredducciju so končno obtožili, da je ponoči med 3. in 4. junijem ukradel v neki garaži v Škorklji tri potne liste, naočnike za sonce ter še nekaj drugega blaga, katerega lastnik je Edoardo Botri.

Policijski organi so tedaj uvedli strogo preiskavo. Začeli so sumiti, da je tatvino zagrešil prav Fredducci. Več dni so iskali osumljenca in ga nazadnje zasačili, ko je prihajal z doma. Takoj nato so napravili hišno preiskavo ter našli kakih sto zavojčkov cigaret, tri potne liste in eno vrečo, ki je bila ukradena podjetju Battera.

Fredducci pa ni priznal, da bi ukradel omenjene predmete. Vztrajno je trdil, da jih je odkupil od nekega neznanca na Trgu della Libertà. Ker se tudi njegova znanca nista vdala, so prvostopni sodniki oprostili zadnja dva, a Fredduccija so obsodili samo zaradi namernega nakupa ukradenega blaga.

Prizivni sodniki so potrdili prvotno razsodbo.

Sestanek tretje deželne komisije

Tretja deželna komisija je odobrila preteklo sredo pod predsedstvom svetovalca Urlija zakonski osnutek deželnega odbora, ki določa nekatere spremembe v zvezi z deželnimi podporami dijakom nižjih in višjih srednjih šol ter strokovnih zavodov v naši deželi. Osnutek so odobrili z večino glasov, pri čemer so se komunistični svetovalci vzdržali.

Pred glasovanjem sta spregovorila poročevalec Volpe in odbornik Giust, ki sta napovedala še en podoben ukrep, kolikor se tiče podpor. V razpravi so spregovorili svetovalci Bergomas, Bosari, Morelli, Morpurgo, Pittino, Romano, Zanin in predsednik Urli.

Tiskovna konferenca o cestah in prelazih

Danes ob 17.30 bo imel podpredsednik deželnega odbora in odbornik za prevoze in turizem dr. Giacometti sestanek s predstavniki krajevnega tiska in radio-televizije ter z dopisniki vsedržavnih listov in agencij. Med tiskovno konferenco bo orisal smotre in dokončni program zasedanja o «prelazih in cestah evropske važnosti v Furlaniji - Julijski krajini». To zasedanje bo v petek 17. junija v Vidmu, 18. junija pa v Trbižu in mu bo predsedoval minister javnih del Giacomo Mancini.

Ukradli so listnico ženski iz Umaga

Nepazljivost je drago stala 24-letno Julijano Pustar por. Pap iz Dajle pri Umagu, ki je predvčerajšnjim prišla v Trst, da bi nekaj nakupila. Neznani tat ji je odnesel listnico, v kateri je hranila 10.000 lir, ček za 80.000 din in osebno izkaznico. Pustarjeva je po izstopu iz avtobusa šla na Ponterosso, kjer se je začela zanimati za oblačila. Da bi bolje pogledala blago, je položila listnico na rob stojnice, to pa je izkoristil neznanec, ki je izmaknil listnico in izginil. Ko je Pustarjeva hotela plačati, se je zavedela, da nima več denarja. Zglasila se je na letečem oddelku, kjer je tatvino prijavila. V teku je preiskava.

V Standi je izmaknila meso

Ni se mogla vzdržati, ko je zagledala razstavljeno meso v veleblagovnici Standa, zato je 43-letna Bruna Sola iz Ul. Romagna 164 segla v hladilnik in vzela pet zavojčkov mesa v skupni vrednosti 6500 lir. Potem se je Solova oddaljila in ne da bi šla mimo blagajne, začela stopati po stopnicah, da bi dosegla izhod. Toda njeno nepošteno početje je zapazil uslužbenec veleblagovnice in jo ustavil. Pospremil jo je v urad in poklical agente s komisariata na Trgu Dalmazia. Ti so nekaj minut kasneje Solovo prevzeli v varstvo in jo pospremili na zaslišanje. Po opravljenih formalnostih so žensko prijavili sodišču zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami.

Smrtne posledice nerodnega padca

Na ortopedskem oddelku bolnišnice je predvčerajšnjim podlegla poškodbam 84-letna Maria Prasell vd. Hoenigmann iz Ul. dei Porta 41, ki se je ponesrečila 29. maja blizu doma. Ženska je tistega dne nerodno padla in si zlomila stegnenico. V bolnišnico so jo sprejeli na zdravljenje s pridržano prognozo, vse zdravniške nege pa so bile zaman in nesrečnica je predvčerajšnjim izdihnila.

Z vespo sta se prevrnila

Z zasebnim avtom so včeraj prepeljali v bolnišnico 20-letnega mehanika Claudia Zocchija iz Ulice Marsala 1 in 16-letno vajenko Elisabetto Vardabasso iz Ul. Gravisi 2-8, ki sta malo prej postala žrtvi prometne nesreče. Zocchi je povedal, da je navzgor po Drev. D'Annunzio vozil vespo TS 32969, na kateri se je peljala tudi Vardabassova. Ko je privozil na vogal Ul. Settefontane, je moral nenadoma zavreti, pri tem pa se je zadnje kolo na vespi odvilo, zaradi česar je izgubil ravnotežje in se prevrnil. Prevrnila se je seveda tudi Vardabassova. Oba ponesrečenca so v bolnišnici pridržali na nevrokirurškem oddelku, kjer se bo moral Zocchi zdraviti 8 dni zaradi udarcev in ran po glavi, zatilju, desnem komolcu in podlakti, Vardabassova pa bo okrevala v 10 dneh. Pobila se je po glavi, zatilju in desni roki.

Trčenje avtomobilov v Ul. Canova

V Ul. Canova na vogalu Ul. Alfieri se je včeraj popoldne okrog 17. ure pripetila prometna nesreča, pri kateri se je ranila 16-letna dijakinja Elisabetta Tumia iz Ul. Mantegna 6. Dekle se je peljalo v fiatu 1300 TS 55667, ki ga je vozil njen 41-letni oče Francesco. Nenadoma je za njima z avtom fiat 1100 TS 80888 privozil 23-letni Giorgio Gagliardo iz Ul. Cologna 14 in se zaletel v zadnji del Tumijevega avta. Zaradi močnega sunka se je dijakinja v notranjosti avta pobila in ranila po glavi in zatilju. Nekaj minut kasneje so Tumijevo z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico in jo sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo morala zdraviti 8 dni.

Dva ranjena v prevrnjenem avtu

Dva ranjena in prevrnjen avto je obračun prometne nesreče, ki se je pripetila sinoči okrog 21. ure na ovinku v Ul. Marchesetti, blizu stavbe štev. 11. Ob tisti uri je navzdol po omenjeni cesti 22-letni skladiščnik Livio Scraiber iz Ul. Biasoletto 18 vozil fiat 600 TS 57175, v katerem se je peljala tudi 20-letna Maria Lucia Burra iz Ul. Marchesetti 19. Nenadoma je nasproti privozil avtomobil in Scraiber se je ustrašil, da bi prišlo do trčenja, zato je hitro zavrl. To pa je bilo zanj usodno, ker se je njegov avto obrnil okrog svoje osi in se prevrnil s kolesi navzgor.

Ranjenca so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico in ju sprejeli na nevrokirurški oddelek. Scraiber se bo moral zdraviti 7 dni zaradi več udarcev in ran po glavi in udih, v 8 dneh pa bo okrevala Burrova, ki se je tudi pobila po glavi in udih ter izgubila spomin.

Ko se je sinoči 56-letni delavec Giuseppe Comisso iz Istrske ulice 18 na vespi TS 34431 peljal mimo Ključa navzdol po cesti proti Ricmanjem, je začel prehitevati neko vozilo. Pri tem je izgubil nadzorstvo nad vespo in se prevrnil. Pri nesreči se je Comisso ranil in pobil po zatilju in izgubil zavest. Ponesrečenca so nekaj časa potem z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico in ga sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 8 do 15 dni.

IZ MESEČNEGA POROČILA TRGOVINSKE ZBORNICE

Potrošnja mesa je bila v aprilu za 2,7 odstotka manjša kot lani

Potrošnja rib in morskih mehkužcev pa se je v primerjavi z lanskim aprilom zvišala za 1.7 odst. - Upadanje nakupa tobaka

Trgovinska zbornica je izdala običajni mesečni pregled o razvoju gospodarskega življenja na Tržaškem v preteklem aprilu. V tem mesecu ni vreme posebno nagajalo kmetovalcem, tako da so lahko opravili običajna aprilska dela brez vsakih težav. Le v drugi polovici meseca je bilo vreme nekoliko presuho, tako da so to občutile zlasti krmne rastline. Zaloge krmil niso bile posebno velike, povpraševanje po njih je naraščalo.

V trgovini na drobno so velikonočni prazniki nekoliko pognali prodaje, predvsem prehrambenih izdelkov, spominčkov, urarskih izdelkov in oblačil. Kljub temu se trgovina ni posebno razgibala in zlasti proti koncu meseca je padla pod normo. Tudi nakupovanje raznih vrst blaga na obroke in proti odloženemu plačilu se ni posebno razvilo. Zaloge prehrambenega blaga so se nekoliko znižale, drugod pa so ostale na razmeroma visoki ravni. V trgovini na debelo in s tujino ni april prinesel večjih sprememb. Poslovanje na področju mlečnih izdelkov, prekajenega mesa in podobnih blagovnih vrst se ni razvilo; prav tako so bile na razmeroma nizki ravni kupčije z jajci in z vinom. Prodaje popra in drugih eksotičnih začimb so si nekoliko opomogle šele proti koncu meseca. Pražilci kave so nakupili razmeroma malo surovega blaga, medtem ko je ožji tržaški trg zabeležil celo rahlo nazadovanje. Na področju gradbeništva so prodaje v aprilu dosegle običajno raven, prav tako je na običajni višini ostala trgovina z lesom. Le na sudanskem tržišču ,ki je po več letih ponovno odprl vrata uvozu nekaterih vrst trdega lesa iz Evrope, so tržaški trgovci opravili nekaj zadovoljivih poslov.

V tržaških železarskih obratih so v aprilu proizvedli 25.403 tone surovega železa in 9.150 ton železarskih posod, s tem se je proizvodnja v prvih štirih mesecih povzpela pri prvi postavki na 96.646, pri drugi pa 36.690 ton. V ustreznem razdobju lani je znašala proizvodnja surovega železa 66.461, proizvodnja železarskih posod pa okroglo 25.000 ton. V obeh čistilnicah so v aprilu predelali 162.748 ton mineralnega olja, tako da se je količina predelane surovine od januarja do aprila povzpela na 607 tisoč 223 ton, kar predstavlja napredek za 7,3 odst., v primerjavi z ustreznim razdobjem iz lanskega leta. V obratu Jutificio Triestino so v aprilu proizvedli 3.341 stotov prediva, platna in vreč iz jute, tako da se je proizvodnja za razdobje januar-april dvignila na 14.500 stotov, ter je bila za 3 odst. višja od proizvodnje, ki so jo zabeležili v prvi tretjini leta 1965.

Kar se tiče kvotacij raznega blaga na debelo, so v aprilu zabeležili rahlo popuščanje pri mlečnih izdelkih in domačih jajcih (uvoženih jajc ni bilo na trgu skoraj nič). Tudi cena vinu je težila navzdol; nasprotno pa so se kvotacije popra in drugih začimb rahlo dvignile. Cene lesu in gradbenemu materialu so na splošno ostale čvrste. Pri nekovinah in njihovih zlitinah niso zabeležili posebnih sprememb; nekoliko je napredovala le cena aluminija, nekoliko nazadovala pa cena bakra.

Na Tržaškem so v aprilu pokadili 39.561 kg tobaka, kar predstavlja 14,3 odst. manjšo količino kakor v marcu. V tržaških trafikah so v razdobju januar-april prodali 163.777 kg tobaka, kar predstavlja za 1,4 večjo količino kakor v ustreznem razdobju lanskega leta. Tržaške gospodinje so v aprilu nakupile 1.499 stotov soli, kar je dalo za radobje januar-april skupno količino 6.902, t. j. 6,3 odst. večjo potrošnjo kakor lani.

Potrošnja mesa v samem mestu je dosegla v aprilu 9.794, v prvih štirih mesecih pa 38.587 stotov, kar predstavlja skrčenje za 2,7 odst. v primerjavi z istim razdobjem lani. Potrošnja rib, mekužcev in lupinarjev je v aprilu dosegla 2.878 stotov, v prvih štirih mesecih pa skupno 9.861 stotov, t. j. 1,7 odst. več kakor v razdobju januar-april 1965.

Nesreča pomorščaka na ameriški ladji

Na ameriški ladji «Exporter», ki je zasidrana ob pomolu štev. 4 v Novem pristanišču, se je včeraj popoldne ponesrečil 51-letni pomorščak Riccardo Nieves po rodu iz Portorika in stanujoč v New Yorku. Ko je Nieves stopal po stopničkah v oddelku, kjer so nameščeni hladilniki, je nerodno spodrsnil in padel. Pri tem si je poškodoval desno stopalo in si verjetno zlomil gleženj.

Ponesrečencu so priskočili na pomoč delovni tovariši in mu nekaj časa potem pomagali v rešilni avto RK. Pomorščaka so sprejeli na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 20 do 40 dni.

Nesreča motorista ker ni upošteval «stop»

Na vozlišču cest nad konjskim dirkališčem na Montebelu se je včeraj okrog 19. ure pripetila prometna nesreča, ki jo je treba pripisati nepazljivosti 73-letnega upokojenca Giovannija Battija iz Ul. U. Foscolo 38. Batti je na motornem kolesu privozil do križišča s trbiško cesto, tam pa se ni ustavil ob znaku «stop» in je nadaljeval vožnjo proti Katinari. Prav tedaj je navzdol po trbiški cesti z avtom giulietta TS 48649 privozil 46-letni Bruno Zei iz Ul. Crispi 46. Čeprav je Zei zapazil neprevidnega motociklista, mu ni uspelo, da bi pravočasno ustavil avtomobil in je Battija podrl. Pri padcu z motornega kolesa se je Batti pobil in ranil po glavi, levem kolenu in desnem gležnju. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek. Batti se bo moral zdraviti od 8 do 15 dni.

NA FURLANSKI CESTI BLIZU TROŠARINSKEGA URADA

Z avtom treščil v skalo in sam odšel po pomoč

Ker policija sprva ranjenega avtomobilista ni našla, je sumila, da gre za ukraden avto

Dva agenta cestne policije, ki sta včeraj zjutraj patruljirala po Furlanski cesti, sta okrog 7. ure, približno pol kilometra od trošarinskega urada, zagledala avto fiat 600 TS 64451, ki je ves razbit stal na desnem robu ceste pod skalnato steno. Agenta sta avtomobil pregledala in v notranjosti zapazila več krvavih madežev. V avtu sta našla prometno knjižico, iz katere je bilo razvidno, da je avtomobil last 29-letnega mehanika Maria Furlana iz Zgonika 16. Policista sta na kraju trčenja opravila potrebne formalnosti in se nato podala v mesto, da poiščeta lastnika avta.

Zgodilo se je, da se je Furlan že navsezgodaj odpeljal na delo. Uslužben je pri avtobusnem podjetju «Sergas». Ko pa je privozil do omenjenega kraja, je iz še nepojasnjenih razlogov izgubil nadzorstvo nad avtom, zavozil na desno in treščil v zid, ki meji cesto na desni strani. Zaradi silovitega sunka se je nato avtomobil zavrtel okrog svoje osi in zapeljal na levo stran cestišča, kjer se je ves razbit ustavil s prednjim delom obrnjenim proti Kontovelu.

Pri zaporednih trčenjih se je Furlan v notranjosti avta pobil in ranil po glavi, kljub temu se je izvlekel iz razbitega avta, pustil tam poškodovano vozilo in se napotil do bližnjega trošarinskega urada, kjer je zaprosil za zdravniško pomoč. Ranjenega Furlana so odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v nekaj dneh.

Agenti cestne policije so medtem opustili iskanje Furlana, ker so imeli precej dela s prihodom kolesarske dirke in bodo šele danes začeli s preiskavo. Na kraju trčenja so samo opravili potrebne meritve in nato poklicali uslužbence garaže Zampa, ki so odstranili poškodovan Furlanov avto.

Kino

MAGYAR CIRKUSZ
Danes v Trstu (Ul. sv. Marka) predstava ob 21.30.

* * *

Nazionale 16.00 «La gatta sul tetto che scotta» Metrocolor. Elizabeth Taylor, Paul Newman.
Excelsior 16.00 «Dracula principe delle tenebre» Barve De Luxe. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Onibaba» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 16.00 «Per 1000 dollari al giorno» Technicolor. Annamaria Pierangeli.
Grattacielo 16.00 «Missili in giardino» Barve De Luxe. Paul Newman, Joan Collins, Kirk Douglas.
Alabarda 16.00 «Merletto di mezzanotte» Technicolor. Doris Day, Rex Harrison.
Filodrammatico 16.30 «Ringo del Nebraska» Colorscope. Ken Clark.
Aurora 16.30 «Amore all'italiana» — Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.30 «Fantomas 70» Technicolor.
Garibaldi 16.30 «Il boia scarlatto» — Technicolor. Mike Hargitay. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 16.00 «Nodo scorsoio» Troy Donahue, Barry Sullivan.
Impero 16.30 «Il terzo giorno» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «Per un pugno di dollari» Technicolor. Bob Robertson, Marianne Koch.
Moderno 16.00 «All'ombra di una Colt» Technicolor.
Astra 17.00 «I Vikinghi».
Ideale 16.00 «7 uomini d'oro» Technicolor. Philippe Leroy, Rossanna Podesta.
Abbazia 16.00 «I quattro cavalieri del terrore».
Astoria 17.00 «OSS 117 furia a Bahja».
Skedenj 16.00 «Il conquistatore del sette mari» John Wayne.
LETNI KINO
Paradiso 21.15 — blagajna ob 20.30 «I mostri» Ugo Tognazzi, Vittorio Gassmann.

Razstave

V občinski umetnostni galeriji razstavlja od 10. do 18. tm. slovenski slikar Demetrij Cej. Otvoritev razstave bo danes 10. junija ob 18.30.

Šolske vesti

V Slovenskem znanstvenem liceju na Lonjerski cesti 13 je do 15. tm. odprta razstava risb

Slovensko učiteljišče pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio, ima razstavo risb od 13. do 15. tm.

Osnovna šola v Dolini bo imela zaključno šolsko prireditev v nedeljo, 12. tm. ob 18. uri.

Osnovna šola v Boljuncu bo imela zaključno šolsko prireditev v ponedeljek, 13. tm. po šolski maši ob 10. uri.

Osnovna šola v Borštu priredi zaključno šolsko prireditev v nedeljo, 12. tm. ob 18. uri.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Crevato, Ul. Roma 15; INAM, Al Cammello, Drevored XX Settembre 4; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 41; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

Izleti

Slovenski klub priredi v nedeljo, 19. t. m.

IZLET V TUPELČE
Odhod iz Trsta ob 14. uri, Cena vožnji 800 lir. — Vpisovanje pri agenciji «Aurora» v Ul. Cicerone 4, tel. 29-243.

SPDT priredi 19. 6. izlet na Karavanke z izhodiščno točko na Ljubelju. Izletniki se bodo lahko povzpeli na 2064 m visoko Begunjščico ali z žičnico na Zelenico.

Darovi in prispevki

Ob 22. obletnici tragične smrti nepozabnega moža daruje Ema Tomažič 5000 lir za Dijaško Matico. V počastitev spomina in namesto cvetja na grob Amalije Družina vd. Dougan, daruje družina Dušan Košuta 5000 lir za Športno združenje Bor.

Po dolgi bolezni je preminil naš dragi

JOŽE MOŽINA

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 10. t. m., ob 17.30 iz stanovanja v Trebčah št. 49.

Žalostno vest sporočajo žena Dana, hčerki Liliana in Savina, zeta, vnuki, sestre Justina, Ana, Ivanka, brat Gustin, svojci in drugi sorodniki.

I.T.F. Ul. Zonta 3, tel. 38-006

KLJUB «PREPRIČLJIVIM» PODATKOM BONSKEGA MINISTRSTVA

Koliko je v Zahodni Nemčiji nacistov in kolikšno nevarnost predstavljajo?

Odkritih neonacistov je razmeroma malo, toda na papirju - Od 28.600 kmalu zlezemo na milijon, njihovi voditelji pa govore celo o dveh milijonih

BONN, junija. — Kadarkoli in kjerkoli se srečaš z Nemcem srednjih let, t.j. z Nemcem, ki je bil v dobi zadnje vojne «goden» za uniformo, nikar ne načenjaj razgovorov o polpretekli dobi, ker boš prišel v zagato. Noben Nemec — razen častnih, hkrati pa zelo redkih izjem — se ne spušča s tujcem v razgovore o nacizmu, o koncentracijskih taboriščih in podobnem. Na eni strani se Nemec menda že podzavestno čuti sokrivega (pa čeprav «mi o koncentracijskih taboriščih zares nismo ničesar vedeli»), na drugi strani pa se nerad hlini, češ da je res, da je Nemčija storila toliko zla in da mu je tega žal. V takem primeru bo v najboljšem primeru vso krivdo vrgel na esesovce in gestapo.

Iz tega bi se dalo sklepati, da je v Zahodni Nemčiji še veliko «nostalgikov», ki pa se v razgovoru s tujcem ne upajo s svojimi čustvi na dan. Poglejmo, kaj bi se o tem dalo sklepati: V smislu tipične nemške pedantnosti je bonsko notranje ministrstvo pred nedavnim izdalo poročilo tudi o tem, koliko je v Zahodni Nemčiji nacistov ali bolje neonacistov. Kdor potuje po Zahodni Nemčiji in ima odprte oči, ga bodo podatki, ki so bili v zvezi s tem objavljeni, presenetili. Po uradnih podatkih zahodnonemškega notranjega ministrstva je v Zahodni Nemčiji organiziranih komaj 28.600 neonacistov. Vsekakor zelo skromna številka, ki postane še neznatnejša, če upoštevamo, da je bilo leta 1959 organiziranih 56.200 neonacistov, ki so se pred dvema letoma skrčili na 22.500, od lani na letos pa se ponovno «namnožili» na že omenjenih 28 tisoč 600.

Če upoštevamo, da šteje Zahodna Nemčija 57 milijonov prebivalcev, je število 28.600 organiziranih neonacistov zares majhna, neznatna številka. Toda to nas ne sme zavesti. V Italiji pred nastopom fašizma je tudi bilo razmeroma malo organiziranih fašistov in ko se je Hitler začel vzpenjati na oblast, še ni štel milijonov «rjavih srajc».

V Bonnu se v zvezi s tem še «tolažijo» z dejstvom, da je to neznatno število neonacistov razpršeno v zelo velikem številu drobnih organizacij, kar pa za nas še ne pomeni nič, ko pa je znano, da so te drobne organizacije med seboj povezane.

Toda ob tem nastaja drugo vprašanje: kaj je res, da je v Zahodni Nemčiji le 28.000 nacistično ali neonacistično opredeljenih ljudi?

Ne glede na to, da je v samem zahodnonemškem sodstvu okoli 2 tisoč bivših nacističnih funkcionarjev, da je v zahodnonemški upravi na tisoče bivših nacističnih višjih in nižjih funkcionarjev, da šteje zahodnonemška vojska v svojih vodilnih kadrih ogromno bivših Hitlerjevih častnikov, celo zelo visokih, drži še druga ugotovitev, ki priča, da je v Zahodni Nemčiji veliko več neonacistov, kot jih priznava notranje ministrstvo: v Zahodni Nemčiji je cela vrsta organiziranih bivših nacistov, ki so povezani v «Zveze bivših esesovcev» ali v «Nemške kulturne zveze za Evropo», ki so izrazito neonacistično opredeljene. Razne sekcije teh zvez pogosto organizirajo manifestacije, ki naj obujajo «veliko preteklost», ki naj «počastijo padle kamerade» in podobno.

Nadaljnji element, ki govori, da nacistov zares ni le 28.600, je vrsta časopisov, ki še vedno propagirajo stare ideje, obujajo nostalgijo, napovedujejo stare meje velikega rajha in podobno. Po podatkih, ki so se mogli zbrati iz najrazličnejših vendar dovolj gotovih virov, imajo ti neonacistični časopisi skupno naklado od 225 do 250 tisoč izvodov. Tudi to ni veliko, če to naklado primerjamo s 23 milijoni naklade drugega dnevnega tiska. Toda znano je, da pride časopis po navadi v roke štirim bralcem. Če naklado neonacističnih časopisov pomnožimo s štirimi, nimamo več opravka z 28 tisoč neonacistov, pač pa že z enim milijonom nacistično ali neonacistično usmerjenih Nemcev.

V tem logičnem tolmačenju dejanskega stanja pa gremo lahko tudi nekoliko dlje. Kot osnova nam lahko služijo n.p. volilni rezultati. V Zahodni Nemčiji imajo 40 milijonov volilnih upravičencev. Pri zadnjih volitvah sta se vrgli v volilno kampanjo le dve politični stranki z izrazito neonacistično barvo. Ena je bila «National-demokratische Partei Deutschlands» ali na kratko NPD, druga pa je «Aktionsgemeinschaft Unabhaengiger Deutscher» ali na kratko AUD. Zaman bi v bonskem parlamentu iskali kakega zastopnika teh dveh strank. Nemška ustava namreč predvideva, da dobi pravico do kake izvolitve le tista stranka, ki doseže vsaj pet odstotkov od skupnega števila volilnih upravičencev. Omenjeni dve neonacistični stranki pa sta dobili skupno le 2,5 odst. vseh volilnih upravičencev Zahodne Nemčije. To bi torej spet bilo nekakšno tolažilo. Toda poglejmo si konkretne številke, koliko zahodnonemških volilnih upravičencev je za ti dve stranki glasovalo? Prva stranka je dobila 664.193 glasov, druga pa 52.637 glasov, skupno torej 716.830 glasov. Če pri tem upoštevamo dejstvo, da je pri zadnjih volitvah od 40 milijonov volilnih upravičencev glasovalo dejansko le 32 milijonov volivcev, vidimo, da ne gre več za neznaten odstotek neonacističnih glasov, pač pa imamo opravka že s čednim odstotkom, s čednim številom državljanov, ki so odločno glasovali za nacizem, pa čeprav — neonacizem, ki se krije pod drugimi bolj sodobnimi imeni.

V zvezi s tem je hamburški list «Der Spiegel» odgovoril tistim, ki trdijo, da v Zahodni Nemčiji neonacistične nevarnosti ni, takole: «Pri volitvah leta 1928, to se pravi pet let preden je prišel na oblast, Hitler ni dobil veliko več glasov.»

Še bolj velja gornja ugotovitev, če k doslej nanizanim podatkom dodamo še nekatere resnično zaskrbljujoče «podrobnosti». Če je res, da sta neonacistični stranki v splošnem dobili razmeroma malo glasov, je tudi res, da je v sami zahodnonemški demokrščanski stranki veliko bivših nacistov, da jih v liberalni stranki, kot menijo nekateri, kar mrgoli. Poleg tega pa so posamezna zahodnonemška področja že krepko okužena z odkritimi neonacisti. Sami voditelji neonacističnih organizacij to radi poudarjajo. Zelo se namreč veselijo nad nekaterimi uspehi, ki so jih dosegli na nekaterih področjih. V Nuerenbergu n.pr. so pri zadnjih volitvah dobili kar 7,3 odst. glasov, v Erlangenu 8,2, v Bayreuthu 8,4, največ pa v sicer majhnem volilnem okrožju Reichertshausnu, kjer so dobili kar «hitlerjevski» odstotek — 92 odst. oddanih glasov.

Še bi se dali nizati podatki, ki govore o tem, da nacizem in neonacizem v Zahodni Nemčiji zares ni nepomemben. Vodstva velikih strank sicer pomirljivo govore, da jih neonacistične sile ne zaskrbljajo, predstavniki desničarskih sil pa govore drugače. Pravijo, da je njihov «volilni kader» do sedaj štel najmanj milijon glasov, kajti k 717 tisočem, kolikor so jih dobili pri zadnjih volitvah, je treba prišteti najmanj 300 tisoč glasov, ki bi jih dobili, če bi osem milijonov ljudi, ki niso šli na volitve, bili volili. In to velja za zadnje volitve! Za prihodnje volitve v Porenju in v Westfaliji pa računajo, da se bo njihov odstotek krepko dvignil, tako da računajo, da bodo pri prihodnjih splošnih volitvah z gotovostjo dosegli dva milijona glasov.

Čeprav bi mogli reči, da 2 milijona na 40 milijonov vendarle ni veliko, velja že prej omenjena ugotovitev hamburškega lista «Der Spiegel», da Hitler 1928. leta ni imel za seboj milijonov ljudi. In vendar je prišel na oblast in sledilo je, kar je sledilo... Torej neonacizem v Zahodni Nemčiji ni tako neznaten, kot o njem govore podatki bonskega notranjega ministrstva.

G. G.

Skale z našega Krasa, v ozadju repentaborski zvonik (Foto M. Magajna)

V LJUBLJANI JE UMRL SLOVENSKI ZNANSTVENIK PROF. ANTON MELIK

Nepričakovano je predvčerajšnjim popoldne umrl v Ljubljani veliki slovenski znanstvenik prof. dr. Anton Melik. Z njim je slovenska znanost, izgubila velikega človeka, slovenska univerza uglednega predavatelja in strokovnjaka, Slovenska akademija znanosti in umetnosti enega svojih pomembnih znanstvenih sodelavcev, Slovenska Matica pa svojega dolgoletnega predsednika.

Prof. dr. Anton Melik se je rodil v Crni vasi pri Ljubljani leta 1890. Gimnazijo je dokončal v Ljubljani, nato se je vpisal na filozofsko fakulteto na Dunaju, doktorat iz filozofije pa je položil v Ljubljani. Od leta 1917. do 1926. je bil profesor zemljepisa in zgodovine na gimnaziji v Ljubljani, nakar je bil 1927. poklican na ljubljansko vseučilišče, kjer je deloval vse do upokojitve.

Njegova dejavnost pa ni bila omejena le na to. Od leta 1946 do 1950. je bil rektor ljubljanske univerze, leta 1953 in 1954 je bil predsednik Sveta za prosveto in kulturo Ljudske republike Slovenije. Bil je nadalje od leta 1946. do leta 1958. republiški poslanec, udejstvoval se je nadalje na najrazličnejših znanstvenih področjih. Bil je predsednik Geografskega društva Slovenije, tajnik četrtega oddelka Slovenske akademije znanosti in umetnosti, član GO Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije itd. itd.

Napisal je vrsto knjig, ki so začele izhajati že takoj po prvi svetovni vojni, zadnje pa še pred nekaj leti. Prva njegova knjiga je bila «Zgodovina Srbov Hrvatov in Slovencev», ki je kot učbenik za višje razrede srednjih šol izšla leta 1920., nekaj let pozneje je izšla iz tiska njegova «Jugoslavija, zemljepisni pregled», leta 1926. je izšla njegova «Kolonizacija Ljubljanskega barja», takoj po drugi svetovni vojni je izšla njegova knjiga «Ljubljansko mostiščarsko jezero in dediščina po njem». Tri leta pozneje je izšla predelana «Jugoslavija, zemljepisni pregled», 1950. pa «Planine v Julijskih Alpah». leta 1954. je dr. Anton Melik objavil «Slovenski alpski svet», leto pozneje pa «Kraška polja Slovenije v pleistocenu». Sledila so še druga dela, vmes pa je objavil še celo vrsto znanstvenih člankov in razprav, ki so bili objavljeni v domačem in tujem tisku. V tem bežnem pregledu smo omenili le nekatera njegova pomembnejša dela. Čeprav je Melikovih strokovnih člankov veliko, bomo nekatere vendarle omenili, ker je z njimi pogosto zaoral v pravo ledino. Med temi so: Meja med Balkanskim polotokom in evropskim trupom, Zgodovinsko-antropogeografski pregled Jugoslavije, O diluvialni poledenitvi v Karavankah itd. itd.

Za svojo zares izredno dejavnost je bil pokojni slovenski znanstvenik večkrat nagrajen s Prešernovo nagrado, leta 1948. je dobil tudi nagrado jugoslovanske zvezne vlade za svoje delo «Zemljepis Jugoslavije». Pokojnik je bil nagrajen tudi z raznimi drugimi odlikovanji in priznanji, med drugim je dobil tudi Red dela prve stopnje.

Čeprav je bil pokojni Anton Melik star že 76 let, ga je smrt ugrabila dobesedno sredi dela, iztrgala ga je iz njegovih načrtov, ki jih je neprestano snoval in sproti uresničeval.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Robert De Lamonico v Feltrinelli

Bližina velikih mednarodnih razstav beneškega bienala in kulturno zanimanje predstavnikov Brazilije tukajšnjega konzulata sta nam v preteklih letih posredovali dve zanimivi razstavi brazilske umetnosti, katere dopolnjevalno spoznavanje nam je olajšala še Steinerjeva razstava grafik pred nekaj meseci. Sedaj pa se nam spet nudi nova možnost za poglobitev proučevanja slikarstva Brazilije na razstavi grafik Roberta De Lamonica, ki jo prireja Centro Arte Viva pod pokroviteljstvom brazilskega konzulata v galeriji Feltrinelli.

Tisti, ki so sledili razvoju mednarodnih bienalov grafike v Ljubljani, so se že trikrat seznanili z deli De Lamonica. Kdor pa se še posebej zanima za črno-belo umetnost po svetu, ve, da je De Lamonico prejel nagrado za najboljšega grafika Brazilije na VII. mednarodnem bienalu v Sao Paulu in pred kratkim še višje priznanje z Guggenheimovo nagrado.

To sta le najvidnejši nagradi njegove razstavne dejavnosti, ki je do sedaj znana že v mnogih pomembnejših mestih vseh celin. Ako dodamo k temu še to, da je Lamonico redni profesor grafike v muzeju moderne umetnosti v Rio de Janeiru in vodi razen tega tudi tečaje po nekaterih mestih Južne in Severne Amerike, potem spoznamo, do katere umetniške veljave se je že povzpel ta komaj 33-letni umetnik.

Čeprav je to sad izredne nadarjenosti, bi gotovo ne dozorel do sedanje popolnosti, če se ne bi bila v Braziliji že pred njim razvila znatna didaktična dejavnost, katere pobudniki, kot Katzova, de Silva in znameniti Friedlaender, so bili med učitelji razstavljavca. Pri njih je pridobil poklicno dovršenost tu pokazanih odtisov ujedank, kjer uporablja le tradicionalno doseganje hotenih in jasno predvidenih učinkov črno-belih odnosov, ne da bi pri tem uporabljal kako virtuoznost in literarno namigovanje z naslovi.

Listi se nam zato predstavljajo neprisiljeno le v njih igri odtenkov luči in teme, ploskev in črt, ki se prepletajo in razcvetajo v nekakšnem ekspresionistično predelanem neoblikovnem impresionizmu, ki učinkuje le po svoji pesniški moči, čeprav more pri manj veščem opazovalcu pričarati tudi stvarnejši videz zaradi prisotne ujedanke s številkami in tehnološkimi znaki napredne civilizacije.

MILKO BAMBIČ

E. Robinson zavozil v drevo

BEVERLY HILLS, 9. — Znani ameriški filmski umetnik Edward Robinson je doživel prometni incident. S svojim avtomobilom je v zgodnjih jutranjih urah drvel po eni osrednjih in zato tudi zelo prometnih ulic mesta. Čeprav je izgubil kontrolo nad vozilom, ni prišlo v tolikšni gneči do hujšega. Njegovo vozilo se je ustavilo ob nekem drevesu. Čeprav umetnik ni pri tem utrpel nevarnih poškodb, so ga v vsej naglici odpeljali v bližnjo bolnišnico, kjer so se zdravniki izrekli, da njegovo življenje ni v nevarnosti.

Sovjetska zveza skuša razširiti svojo TV mrežo

Za sedaj sovjetska TV mreža «prekriva» področje, na katerem živi 105 milijonov ljudi - Najprimernejši način za velike države so umetni sateliti

MOSKVA, junija. — Televizijska mreža se tudi v Sovjetski zvezi naglo širi. Po podatkih, ki jih je objavila sovjetska agencija «Novosti», zavzema televizijska mreža že področje Sovjetske zveze, na katerem živi 105 milijonov ljudi. Predstavnik ministrstva za pošte in telekomunikacije I. Dombrovski je v zvezi s tem rekel:

«Trenutno je v Sovjetski zvezi 16 milijonov televizijskih sprejemnikov. Televizija je prišla že v mnoga tudi oddaljena mesta in vasi. V prihodnjem petletnem načrtu imamo nadaljnjo razširitev televizijske mreže. Medtem ko smo pred tremi leti bili zadovoljni že s tem, da je TV mreža «pokrila» površino, na kateri živi 80 milijonov prebivalcev, nam sedanje televizijsko «vplivno področje» s 105 milijoni prebivalci že ne zadošča več. Že samim oddajam centralnih televizijskih studiov morejo sedaj slediti prebivalci 120 velikih sovjetskih mest, da ne računamo z velikim številom mestec in naselij, ki prav tako spadajo v okvir tega področja. Televizijski sprejemniki vedno bolj prodirajo na podeželje in naša naloga je, potruditi se, da bo vedno večje število kmečkega prebivalstva moglo slediti televizijskim oddajam. Že sedaj morejo programi centralnih studiov priti tudi v nekoč zaostala področja Kirgizije in Uzbekistana.»

Na vprašanje, katera nova televizijska središča in televizijske postaje so v zadnjem času začele delovati, je I. Dombronski rekel:

«Omejil se bom le na naštevanje najpomembnejših centrov in postaj. Postavljeni so bili televizijski centri za prenašanje programa v Anžero-Sugensku, Stavropolu, Mogilevu, Slonimu, Grodnem, Ivano-Frankovskem. Pervomajsku Žjerkuganu in drugod. Televizijski center v Mogilevu na primer nima le močne oddajne postaje, pač pa tudi 350 m visoko anteno, ki služi področju s 100 km premera. Podobna močna prenosna postaja deluje tudi v drugem beloruskem mestu, v Slonimu. S svojo dejavnostjo so začeli tudi novi centri v Pavlodaru, Semilapatinsku in Kirovgradu. V letošnjem letu bodo usposobljeni za prenašanje sporeda še novi centri, hkrati pa bomo postavili nove relejne postaje, ki bodo še bolj razširile meje televizijskega programa, tako da bodo moskovski programi vidni na mnogih zelo oddaljenih področjih. Se posebej se bo treba pomujati, da bi se čimprej dokončal televizijski center v Kizilu, nadalje prenosne postaje v Viborgu, Vjazni, Galiču, Atbasaru, Kušmuranu in Leninabadu».

Sovjetski funkcionar je nadalje poudaril pomen večkanalske linije, ki more prenašati televizijski program od Moskve do Taškenta. V kratkem se bo na račun tega mogel izmenjavati televizijski program med Moskvo in Taškentom, Almo-Ato in Frunzejem. To bo, po trditvah I. Dombrovskega, sovjetski televiziji še bolj razširilo meje.

Po podatkih, ki jih je dal I. Dombrovski, imajo sedaj v Sovjetski zvezi 120 televizijskih odajnih postaj, 420 prenosnikov za krajše relacije in 65 prenosnikov za velike razdalje. Samo v Ruski socialistični zvezni republiki imajo 73 oddajnih televizijskih postaj.

Nato je I. Dombrovski govoril tudi o drugi možnosti, ki pa ni več vezana na običajno televizijsko mrežo prenosnikov. Gre za umetne satelite, kakršen je sovjetski umetni satelit «Molnija». Vesoljski način prenašanja televizijskega programa omogoča, da se televizijski program iz enega ali nekaj centrov prenese na izredno široko področje. Dosedanje poskušnje so pokazale kar dobre rezultate. Po mnenju I. Dombrovskega je bodočnost televizije v državah, kakršna je Sovjetska zveza, v izpopolnjevanju umetnih satelitov kot so umetni sateliti vrste «Molnija». To pride še posebej v poštev, če je govora o razvijanju televizijske mreže v daljne in zelo odročne kraje, kamor bi praktično bilo nemogoče postaviti popolno mrežo običajnih prenosnikov in to zaradi geografske konfiguracije področij, ki tega malone ne dopuščajo.

Sovjetski funkcionar I. Dombrovski je v zvezi s tem rekel, da se bo Moskva odslej še bolj potrudila, da bi zmanjšala razdalje, ki ločijo Moskvo in druga velika sovjetska mesta od manjših mestec in naselij, razpršenih po vsem ogromnem ozemlju Sovjetske zveze. Dobesedno je rekel, da se bo Moskva potrudila da bi v kratkem vse sovjetske ljudstvo moglo prisostvovati «prazniku odhoda ribiških flot iz Vladivostoka» ali pa «velikim prireditvam in slavnostnim koncertom iz Leningrada ali Moskve.»

BEŽEN SPREHOD PO PADOVSKEM VELESEJMU

Obsežno področje dejavnosti s težnjo po specializaciji

Letos sodeluje kar 53 držav - Razne specializacije: živinoreja, turizem, kmečki stroji, slaščičarstvo

Pomembnost poslovnega centra

Zgoraj razstavljeni šotori na strehi paviljona; spodaj ožji železniški vagon za prevažanje naglo pokvarljivega blaga iz Italije v Anglijo

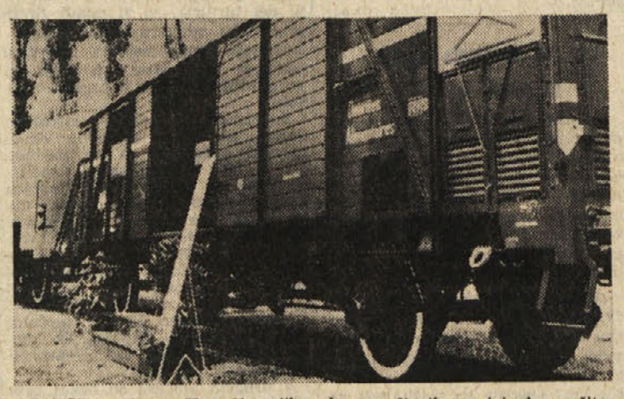

PADOVA, 10. — Kar 53 tujih držav, 87.000 kv.m razstavne površine, 22 tujih predstavništev v poslovnem centru, 30 km izložb, 3.500 razstavljavcev, od tega 1.100 tujcev, cela vrsta kongresov, strokovnih srečanj, tekmovanj in stranskih prireditev: to je delna sinteza 44. mednarodnega velesejma v Padovi, dvajsete padovske razstave z mednarodno udeležbo po vojni.

Opisati vse novosti, ki jih obiskovalec sreča na svojem obhodu po paviljonih, ni mogoče v enem članku. Vsako izmed specializiranih področij, na katera se razdelenja vsakoletna prireditev v Padovi, bi namreč zahtevalo podrobnejši opis zase, samo naštevanje strokovnih razprav s številnih srečanj in kongresov pa bi zopet zahtevalo celo poglavje. In ne gre za probleme, ki se tičejo samo določenih industrijskih področij ali omejenih krogov tehničnih delavcev, temveč si sledijo v kongresni dvorani pretežno take razprave, ki zadevajo vsakodnevno delo vinogradnika, obrtnika, neposrednega obdelovalca zemlje, hotelirja, industrijskega izvedenca, perutninarja, pridelovalca krmnih rastlin, slaščičarja in še dolge vrste drugih poklicev.

Naše vrtnarje bi morda, sredi vrveža, ki je tipičen za vsak velesejem, in morda toliko bolj za padovskega, ker je spričo velike količine razstavljenih izdelkov, kljub svojim 110.000 kv.m površine, razmeroma tesen, zanimal najmanjši poljski traktor, kar jih je danes mogoče dobiti na trgu: gre za stroj z močjo 15 KS in katerega teža ne presega 800 kg. Dietetike gotovo zanimajo končna poročila s kongresa o sladoledu, na katerem so strokovnjaki ugotovili, da uživanje sladoleda ob določenih dnevnih urah redi, drugače pa celo pomaga pri shujševalni kuri. Marsikdo najde mnogo zanimivega na posebni razstavi drobnih izumov in tehničnih izboljšav, na katerih so prikazane številne originalne rešitve najrazličnejših tehničnih problemov. Poslovni ljudje pa imajo svoje posebno shajališče v poslovnem centru, kjer se navezujejo stiki, dosegajo sporazumi, sklepajo pogodbe (mnogo pogodb, ki se ustvarjajo v preliminarni obliki na drugih sejmih po Italiji, se z uspehom zaključujejo prav v Padovi).

Padovski sejem se vsako leto čedalje bolj poglablja na nekatera specializirana področja posebne važnosti za italijanski in tuji trg. Med take branše spada na primer gostinstvo: v Padovi so se začeli pečati s tem problemom že pred mnogimi leti. Del sejmišča so v predsezoni namenili celo stalni razstavi rabljenih rulot. Današnji turistični nomadizem, ki se čedalje raje vrača k staremu «omnia mea mecum», kar požira rulote, nove in rabljene, tako da organizatorji sejma rabljenih rulot še dobro ne pridejo do vozil, ko se ta že priklopijo na druge avtomobile. Tudi turizem pod šotorom se je v zadnjih letih močno razširil v Italiji, zato je padovski velesejem začel posvečati tem izdelkom posebno pozornost ter jim je letos namenil kot razstavni prostor streho večjega paviljona.

Velesejem v Padovi obsega vsako leto med drugim tudi razstavo najnovejših dosežkov na področju železniškega parka. Tako je letos uprava državnih železnic pripeljala na razstavni tir vrsto vagonov za prevažanje posebnih tovorov, na primer sadja in zelenjave, zmrznjenega mesa in rib ter druge vrste hitro kvarljiva blaga. Pred nekaj meseci je uprava železnic naročila neki večji mehanični delavnici v Padovi serijo 500 novih tovornih vagonov, ki imajo to posebnost, da so za pol metra ožji kakor običajni vozovi v prometu na evropskih železnicah. Gre za vagone, ki so namenjeni prometu med Italijo in Anglijo, in ker imajo Angleži na svoji železniški mreži ožje predore, kakor drugod v Evropi, so italijanske železnice sklenile pripraviti vrsto primernih vozov. Vsak vagon ima 66 kub. m prostora, cena posameznega voza pa se giblje okoli 10 milijonov lir.

V poslovnem centru sodeluje letos, kakor rečeno, 22 tujih držav, med katerimi prevladujejo evropske dežele, tako Jugoslavija, Češkoslovaška, Luksemburg, itd. Mnogo pa je tudi delegacij z drugih kontinentov tako iz Južnoafriške republike, Argentine Urugvaja, (zadnji dve državi sta pripravili uspel prikaz svojih tipičnih izvoznih artiklov), Brazilije, itd. Poslovni center na padovskem sejmu deluje vse leto, med sejemskimi prireditvami pa doseže nenavadno poslovno živahnost. V tem času delijo predstavniki posameznih držav poleg trgovinskih in industrijskih informacij tudi mnogo turističnega materiala.

Druge močne razstave na letošnjem sejmu so še razstava strojev in naprav za gradbeništvo, dalje razstava poljskih strojev, razstava izbranih vrst goveje živine in strojev za sodobno živinorejo (tudi Padova očitno računa na svoje obširno kmetijsko zaledje), razstava naprav za industrijski hlad in še nekateri specializirani prikazi. Sejem ostane odprt do vključno 13. junija, vodstvo ustanove pa računa na obisk okoli 1,5 milijona ljudi.

E. F.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Precej konfuzne ideje, ki jih bo treba razčistiti. Odkrili boste vročo ljubezen, ki vas zanima.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Preveč ste strogi s sodelavci, ki še nimajo zadostne prakse. Pripravlja se buren dan v družini.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Vztrajno po stari že izvoženi poti, ker bi ubiranje novih bilo nevarno. V družini bo po starem.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ni izključena izredna sreča, če se boste pravilno ravnali. Računajte s kritikami, ki so nekoliko utemeljene.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Neko napako bo treba vendarle plačati. Možno je, da se bo neki spor uredil.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Na poti ste k uspehu, le da je na vas, ali boste ubrali pravo smer. Ljubljena oseba vam vrača ljubezen.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Več doslednosti pri delu, da se vam kaj ne pokvari. Srečanje, ki vam bo vrnilo nekoliko dobre volje.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Finančno se boste nekoliko opomogli. Nadaljnji razvoj vaših čustvenih težav bo odvisen izključno od vas.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Preglejte svoje poslovanje, ker je precej v neredu. Tudi vaši čustveni odnosi ne kažejo normalno.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Priznati boste morali, da ste v težave zlezli po lastni krivdi. Popustljivost ima svoje meje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vsak podvig, ki se ga lotite, bo terjal celega človeka. Tudi v čustvenih zadevah bodite bolj realistično nastrojeni.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Veliko dela, veliko opravkov, malo uspeha. Vsako družinsko zadevo rešujte v okviru vse družine.

RADIO VELEVIZIJA

PETEK, 10. JUNIJA 1966

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Pevci in ansambli; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 Mandolinski ansambel; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Znani dirigenti in skladatelji; 19.15 Dolhar: «Nove smeri v anatomiji»; 19.30 Glasbeni kontrasti; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Orkester Alberta Casamassime; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Benedetto Croce; 22.15 Variacije v jazzu; 23.00 Romance.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.20 Duo Russo - Safred; 13.35 Knjižne novosti; 13.45 Orkester Casamassima; 14.40 Dino Dardi o Liviu Rosignanu.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 8.15 Glasbeni spored; 9.00 Prenos RL; 10.30 Vesela glasba; 10.45 Lahka glasba; 11.00 Popevke; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasbeni zmenek; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.50 Prisluhnimo jim skupaj; 14.15 Turistična oddaja; 14.40 Melodije; 15.00 Popularne skladbe; 16.00 Zbor RTV Beograd; 16.45 Slov. narodne; 17.00 Kulturni zapiski; 17.15 Operni koncert; 18.00 Današnje teme; 18.10 Prijetna glasba; 18.45 Danes pojemo tako; 19.00 Prenos RL; 20.00 Šport; 20.30 Prenos RL; 22.15 Sidney Becket; 23.35 Mali večerni koncert.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.35 Zdravnikovo mnenje; 9.45 Popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Simfonična glasba; 11.15 Ital. popotovanja; 11.30 Melodije in romance; 11.45 Novi ritmi; 13.30 Dva glasova — en mikrofon; 15.15 Filmske novosti; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Simfonična glasba; 18.00 H. Melville: «Il fiasco felice»; 18.30 Skladbe ital. skladateljev; 19.10 Oddaja za delavce; 21.00 Simfonični koncert; 22.30 Plesna glasba.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.30 Mali koncert; 9.00 Poje Caterina Valente; 9.35 Popevke; 10.35 Nove pesmi; 11.05 Vesela glasba; 11.40 Skladbe za orkester; 12.00 Zvočni trak; 14.00 Pevci; 14.45 Za prijatelje plošč; 15.15 Za vašo diskoteko; 16.00 Rapsodija; 17.35 Poljudna enciklopedija; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Jazzovska glasba; 21.00 Aktualnosti; 21.40 Glasba v večeru; 22.00 Plošče za poletje — oddaja iz Saint Vincenta.

III. program

18.30 Likovne umetnosti; 18.45 Bergove melodije; 19.15 Ital. periodični tisk; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Debussy in Berlioz; 21.20 Folklorna glasba; 22.30 Schoenbergove skladbe; 22.45 P. Salinas: «Julia e le sue fonti».

Slovenija

7.00 Jutranji dnevnik; 9.05 Operna matineja; 9.55 Pionirski tednik; 10.25 Domače viže; 10.35 Radovan Gobec: Tri luže; 11.15 J. Slavenski: Lento pastorale; 11.35 Novost na knjižni polici; 12.00 Turistični napotki; 12.15 Nimaš prednosti!; 13.05 Iz oper Julesa Masseneta; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Nekaj narodnih in ponarodelih; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Radijska šola: Morski svetilnik; 15.35 Ameriški zbor Robert Shaw; 16.20 Napotki za turiste, 16.30 Od vasi do vasi; 16.45 V svetu znanosti; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Simfonični koncert; 19.00 Aktualnosti; 19.15 Zabavni orkester; 19.50 Kulturni globus; 20.05 Glasbene razglednice; 21.00 Lepe melodije; 21.20 Zunanjepolitični pregled; 21.30 Češki skladatelji na Dunaju; 22.15 Oddaja o morju; 23.10 Za ljubitelje jazza; 23.50 Literarni nokturno; 24.05 Fortner: Mouvements za klavir in orkester.

Ital. televizija

17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za najmlajše; 18.45 Plavanje — skoki; 19.25 Na pragu znanosti; 19.45 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 J. Benavente: «Il marito della sua vedova»; 22.00 Medicinsko-socialna oddaja; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 TV pošta; 22.00 Plošče za poletje; 23.15 Konjske dirke.

Jug. televizija

9.30 Kongres SZDL Jugoslavije; 17.30 Mali svet; 17.55 Poročila; 18.00 Prenos s kongresa SZDL; 21.00 Dnevnik in poročilo s kongresa; 21.30 Vsi moji sinovi — film; 23.00 Poročilo s kongresa; 23.15 Karavana — potovanje po neznanih krajih; 23.40 Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

PO PODATKIH MESEČNIKA TRGOVINSKE ZBORNICE

Načrt za modernizacijo CRDA v Tržiču nameravajo uresničiti do konca 1968

Zvišanje proizvodnje v podgorski tekstilni tovarni - Modernizacija tekstilne tovarne v Sovodnjah - Nobenega novega obrata v Gorici

V aprilu se je industrijska proizvodnja v goriški pokrajini ohranila na stopnji, doseženi v dveh poprejšnjih mesecih. Ni bil dosežen napredek kakor v začetku tega leta, pa tudi nazadovanja ni bilo. V nekaterih obratih še vedno trajajo težave, najbolj vznemirljivo pa je dejstvo, da navzlic ugodnemu ozračju za proizvodnjo, po tako dolgem obdobju krize ni začela delovati v pokrajinskem središču nobena nova tovarna, dasiravno bi jo ravno v tem kraju najbolj potrebovali.

V kovinarskem sektorju so sindikalne borbe zavrle proizvodnjo, tako da niso v predpisanih rokih dobavili naročenega blaga. V ladjedelnici CRDA so po splavitvi 80.000-tonske petrolejske ladje postavili gredelj za novo 77.000-tonsko. Nadaljevali so z modernizacijo obrata, začeto že v mesecu decembru; temeljita modernizacija naprav bo dokončana v drugi polovici leta 1968.

V največjem kovinarskem podjetju so delali po normalnem delovnem času; ker so imeli dovolj naročil, se more sklepati, da je podjetje premagalo težave, nastale v gospodarski krizi.

V podgorski tekstilni tovarni so obnovili tretjo izmeno z zaposlitvijo delavcev, odpuščenih v času krize. Cotonificio Goriziano je ohranil nivo svoje proizvodnje ter ima v načrtu razširitev in modernizacijo naprav. S «polno paro» proizvaja oddelek za proizvodnjo umetnih vlaken, medtem ko svilarna v Štandrežu, ki so jo odprli pred časom, še ni začela proizvodnje zavoljo pomanjkanja kvalificirane mlade delovne sile.

Na lesnem sektorju je posebno zadovoljiva proizvodnja vezanih plošč, delno tudi parketov, medtem ko si zaradi krize v gradbeništvu še nista opomogli industriji pohištva in zapiral. Mizarji — obrtniki so imeli nekaj dela na ladjah, vendar brez perspektiv, da ga bodo imeli tudi v prihodnje.

Zadovoljiva je proizvodnja v kemični tovarni, zastoj je v papirnicah, kjer zaradi krize v cementarnah ne morejo prodati papirnate embalaže, zaradi sezonskega mrtvila beležijo zastoj tudi v tovarnah za izdelovanje slaščic in likerjev. Gradbeništvo se še ni docela izvleklo iz težav, vendar nekatere pobude na zasebnem sektorju obetajo boljše čase tudi za ta sektor; avtoprevozništvo je dovolj zaposleno.

Na vsem območju goriške pokrajine gradijo naftovod Trst-Ingolstadt. Poleg izgradnje podjetja v Tržiču, ki pleska in izolira naftovodne cevi, so za našo pokrajino pomembna naročila naftovodne družbe pri OET v Tržiču, ki bodo zgradile črpalke in druge naprave.

V drugi polovici aprila se je promet v Portorosegi povečal, še vedno pa ni dosegel tonaže lanskega aprila; povečal se je dovoz celuloze, količina manipuliranega lesa pa je še vedno dokaj skromna. Zadovoljiv je promet na ronškem letališču.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «Operazione Goldman», A. Eisley in D. Loris; ameriški kinemaskopski film v barvah.

CORSO. 17.00: «Django», F. Nero in L. Nusciach. Italijanski barvni film; mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO. 16.00: «Uccidete Jonny Ringo», Brett Halsey in Greta Polyn. Italijanski film western v barvah.

VITTORIA. 17.00: «La rivincita di Ivan Hoe», K. Rogers in G. Lousek; barvni kinemaskopski film.

CENTRALE. 17.15: «I grandi condottieri», A. Geesnik in R. Neri; v kinemaskopu in barvah; prima visione; italijansko-španski film.

Tržič

AZZURRO. 18—22: «Agente 777 missione Summergame», R. Wiler in V. Ciangottini.

EXCELSIOR. 17.30—22: «Club di gangsters», Connery.

PRINCIPE. 18—22: «La trappola scatta», Glenn Ford in Elke Sommer.

Ronke

RIO: zaprt.

EXCELSIOR. 19—22: «Le sette vipere», G. Paul.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

VČERAJ POPOLDNE V GORICI

Številno občinstvo pozdravilo kolesarje na mestnih ulicah

Prvo nagrado Gorice je prejel Sambi, drugo pa Cornale - Dekleta iz Stande poklonila vodji dirke košarico z goriškimi proizvodi

Goriški športniki so se že več dni pripravljali, da bi dostojno sprejeli dirkače krožne kolesarske dirke po Italiji, ki je v svoji zadnji etapi včeraj bila speljana kar za 9 km po goriških ulicah. Proga je potekala od Ločnika do križišča pri Madonnini od tu skozi Podgoro in preko pevmskega mosti v Drevored XX. septembra, dalje po Ul. S. Chiara na Korzo Verdi in Italia na Ul. Aquileia proti središču. Pri parku Rimembranze je bil postavljen oder za člane goriškega pripravljalnega odbora in tam je bil tudi cilj leteče etape.

Določene so bile štiri nagrade in sicer za prvega 100 tisoč lir, za drugega kolesarja 25 tisoč in prav toliko za tretjega. Četrto nagrado je predstavljal mixer, ki ga je darovala tvrdka Comelli.

Skozi Ločnik so šli kolesarji ob 14.36 in od takrat je bilo pričakovanje med številnim občinstvom, ki se je zbralo vzdolž proge, vedno bolj nestrpno. Največja je bila gneča pri parku Rimembranze okrog odra z odborom. Tega so sestavljali med drugimi goriški župan Martina, odbornik Agati, predsednik EPT Peternel, predsednik Pro loco dr. Pellis in predstavnik CONI Lino Bregant. Ob 14.20 se je pripeljal direktor Gazzette dello Sport Vincenzo Torriani, ki vodi tudi organizacijo te dirke. Pozdravil ga je župan Martina, dekleta veleblagovnice Standa pa so mu podarile košarico s tipičnimi proizvodi Goriške, med katerimi niso manjkali goriško žganje, likerji, slaščice in pa goriška potica. Torriani se je za darilo lepo zahvalil.

Ob 14.50 so prispeli prvi trije kolesarji, ki so pustili skupino nekaj stotin metrov za seboj. Prvi je šel skozi cilj Sambi iz skupine Legnano, sledil mu je za pol kolesa Cornale iz skupine Mainetti ter Belgijec Messelis iz skupine Mann. Ti trije so si torej razdelili denarno nagrado. Mixer pa je prejel Macchi iz skupine Legnano, ki je prišel v 1'40" za omenjeno trojico. Nekaj sto metrov za prvimi pa je šla mimo tudi vsa ostala skupina dirkačev. Tako prve dirkače kot glavno skupino je občinstvo burno pozdravljalo.

Razstava maket Radunkoviča na Goriškem

Umetnik - invalid iz Slavonije Branko Radunković, ki je doslej razstavljal svoja dela na Tržaškem, je prišel te dni na Goriško. Do nedelje 12. junija razstavlja svoja dela v župnijski dvorani v Doberdobu, od 15. do 19. junija pa v Katoliškem domu v Gorici.

PRED SHODOM O PROMETU V VIDMU IN TRBIŽU

Zaradi podvojenega prometa v 10 letih je obmejni prehod Kokav postal ozko grlo

Težave je mogoče odpraviti z izgradnjo mednarodne carinske točke v Žabnicah, ker na samem prehodu ni razpoložljivega prostora

Deželna uprava je sklicala za 17. in 18. junij v Vidmu in Trbižu shod o mednarodnih prometnih zvezah in avtomobilskih cestah Furlanije - Julijske krajine. Sestanek bo zadobil svoj pomen zaradi prisotnosti ministra za javna dela Mancinija in strokovnjakov v cestnih vprašanjih Materninija in Tocchettija, ki bosta prečitala vsak svoje poročilo. Zanimivo je nadalje, da bosta shodu prisostvovali tudi delegaciji Koroške in Slovenije.

Najvažnejše vprašanje, o katerem bo govora na tem shodu, bosta avtomobilski promet po Kanalski dolini in ozko grlo, ki ga predstavlja mejni prehod Coccau. Promet na tem prehodu se je v zadnjem desetletju podvojil; 1957. leta sta šla skozej 538.002 osebna avtomobila in 27.582 tovornih vlakov (skupno 565.584 vozil); leta 1965 pa so našteli 950.000 avtomobilov in 300.000 avto vlakov (skupno 1.250.000 vozil). Če so naprave na prelazu, zlasti za carinjenje blaga, pred desetimi leti ustrezale obremenitvi, so postale sedaj popolnoma neprimerne ter hudo ovirajo zlasti tovorni promet, pa tudi turističnega.

Sprva so na italijanski strani poskušali razširiti prostor na prehodu, da bi z buldozerjem odstranili del hriba. Takšno delo bi veljalo približno milijardo lir ter bi ustvarilo samo toliko površine, da bi lahko istočasno parkiralo 35 avto vlakov.

Zavoljo tega je carina sklenila posnemati vzglede na meji s Francijo in Švico, kjer carinske formalnosti opravljajo pred mejo. Sklenili so zgraditi «mednarodno carinsko točko» blizu Žabnic, ki imajo vse potrebne pogoje. Predlog so že sporočili avstrijskim trgovskim krogom. Če bodo predlog sprejeli, potem bodo morale tudi avstrijske oblasti na svoji strani izbrati lokacijo za carinske preglede tovornjakov. Pripomnimo naj, da velja za takšno odstranjevanje težav popolna recipročnost in da opravljajo preglede istočasno carinski organi obeh držav.

Na prazniku v Doberdobu so izbrali «zvezdico»

V ponedeljek opolnoči so zaključili tridnevni praznik «Dela» in «Unità» v Doberdobu. Kot smo že poročali, je po sobotnem kulturnem programu in plesu sledilo v nedeljo tekmovanje v briškoli. Prvo nagrado je odnesla dvojica igralcev iz Doberdoba Frandolič in Gerin, drugo pravtako domačina Jarc in Ferletič, tretjo pa je odnesla dvojica Radetič iz Jamelj.

V ponedeljek se je zbralo mnogo domačinov pri volitvi «zvezdice». Ocenjevalni odbor je izbral za zvezdico domačinko Mirando Frandolič, častni mesti pa so priznali Milici Pahor iz Dola in Vidi Lavrenčič s Poljan. Kot pri vsaki taki izbiri tudi tukaj ni manjkalo ploskanja in žvižganja, kar je spravilo vse prisotne v še boljšo dobro voljo. Izbiro lepotic so potem slavili ob klobasah in pristnem domačem vinu.

J.

Preveč vode v kruhu: zato bo plačal globo

Goriški okrajni sodnik dr. Sartea je na zadnji razpravi potrdil prvotno razsodbo, po kateri je bil goriški pek 50-letni Silvio Ongaro iz Ul. Carducci 28 obsojen na plačilo 20.000 lir globe, ker je dal v prodajo kruh, v katerem je bilo preveč vode.

Kruh je bil v prodaji v neki trgovini v Ul. Veniero, kjer so ga našli pri sanitarni inšpekciji. Pri analizi v laboratoriju so ugotovili pri treh štrucah kruha za 34 odst. vlage, dočim je najvišja dovoljena količina vlage 29 odst. Pek se je izgovarjal, da je bil kruh še gorak v najlonski vrečici, ki ni izpustila vlage, vendar sodnik zagovora ni upošteval in bo Ongaro moral plačati določeno kazen ter poleg tega še dodatne stroške.

Srečanje krvodajalcev v nedeljo v Števerjanu

Goriško združenje krvodajalcev je s pomočjo svoje pokroviteljice baronice Levetzow Lantieri in drugih prijateljev organiziralo za krvodajalce in njihove družinske člane prijateljsko srečanje ob kozarcu vina, ki bo v nedeljo 12. t. m. popoldne ob 16. uri v parku baronice Tacco na Dvoru.

Za to srečanje se je že prijavilo okrog 400 članov in njihovih svojcev. Vsak bo moral priti s svojim prevoznim sredstvom. V primeru slabega vremena se bo srečanje vršilo v pokritem prostoru. Tako bodo krvodajalci, njihovi svojci in prijatelji preživeli v družbi prijetno popoldne.

VESTI IZ TRŽIČA

Danes seja občinskega odbora

Danes popoldne z začetkom ob 18.30 bo končno seja občinskega odbora v Tržiču, ki je bila že dvakrat odložena. Odborniki in župan bodo morali dokončno pripraviti občinski proračun za sejo občinskega sveta ter se sporazumeti glede municipalizacije.

Kolesarska dirka, ki je šla skozi Ronke in Tržič je privabila na cesto precej občinstva, med katerim so prevladovali mladi, predvsem športniki. Dirka je potekala v redu in niso javili kakšnih posebnih nezgod.

V bolnišnici v Tržiču so pridržali za deset dni na zdravljenju 10-letnega Alessandra Favareta iz Tržiča, Ul. S. Nicolò 33. Pri padcu si je spahnil desno roko v komolcu.

Ko je prečkala cesto jo je podrl avto

Prejšnji večer okrog 21. ure so spripeljali v goriško civilno bolnišnico 11-letno deklico Franco Altieri iz Ul. Michelstaedter 11. Zdravnik ji je nudil prvo pomoč s prognozo okrevanja v 10 dneh, zaradi verjetnega zloma levega zapestja ter odrgnjenj na desnem komolcu in levem kolenu.

Deklico je pripeljal v bolnišnico Crisuoli Emilio iz Bocna, Trg Mazzini 39, ki jo je malo prej nalahno zadel s svojim avtom giulia ti v Ul. Caprin, ko je prečkala cesto. Na kraj nesreče so prišli tudi karabinjerji.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj v Gorici najvišja dnevna temperatura 26,2 stopinje ob 16.20 uri in najnižja 15,6 stopinje ob 6.50 uri; povprečna vlaga 72 od sto.

šport šport šport

Na cilju zadnje etape Gira na Montebellu

BARIVIERA ZADNJI ETAPNI ZMAGOVALEC LETOŠNJEGA GIRA D'ITALIA

V Trstu navdušen sprejem zmagovalca Giannija Motte

Trofejo Biekar čedadskim kolesarjem

Gianni Motta si je zagotovil kot najboljši asi v preteklosti letošnji Giro d'Italia. Po šesti etapi je bil Motta že na tem, da odstopi, vendar je na prigovarjanje drugih vztrajal ter se z vsemi silami uprl tedaj bolj kvotiranim tekmecem. S svojo prisebnostjo in s preračunano taktiko se je Motta dokopal do roza majice prav na terenu, ki je bil najbolj ugoden Špancu Jimenezu. Ta je imel ogromno podporo celotne ekipe Ford-Cynar in tudi s strani Anquetila, ki je že po drugi etapi spoznal, da ne bo mogel priti do zmage. Motta se je izkazal tudi na vzponih in včeraj je doživel zmagoslavje, kakršnega so bili deležni morda le Coppi, Bartali in redki drugi.

KONČNA LESVTICA
(po 3.976 km)

1. **GIANNI MOTTA (Molteni)** 111.10'48", s povprečno hitrostjo 35,744 km
2. Zilioli z zaost. 3'57"
3. Anquetil (Fr.) 4'40"
4. Jimenez (Šp.) 5'44"
5. Gimondi 6'47"
6. Balmamion 7'27"
7. Adorni 8'
8. Bitossi 9'24"
9. Taccone 11'42"
10. Maurer (Šv.) 20'28", 11. Zandegù 111.34'52", 12. Schiavon 111.36'48", 13. Altig (Nem.) 111.37'31", 14. Mugnaini 111 ur 38'06", 15. Fontona 111.41'40", 16. Battistini 111.42'35", 17. Huysmans (Belg.) 111.48'24", 18. Colombo U. 111.49'22", 19. Massignan Emerio 111.49'58", 20. Dancelli 111.58'23" itd.

Včerajšnja etapa se je razživela šele po tribarvnem cilju v Gorici. Asi so pustili proste roke manj nevarnim tekmecem in niso na tej zmagoslavni poti hoteli potrošiti sil, ki jih niso niti več imeli. V našem mestu je zmagal Bariviera, Motta, Anquetil, Zilioli, Adorni in drugi pa so prispeli na cilj v zlati sredini.

Tržačani, ki so imeli prvič priložnost, da prisostvujejo zaključku Gira, so dali duška navdušenju in so takoj po prihodu dobesedno poplavili dirkalno stezo, zaradi česar si je moral Motta in drugi med častnim krogom s težavo utirati pot skozi množico.

Navdušenje množice, ki je prebilo vse kordone policije, je doseglo višek ob nagrajevanju. Prvi je stopil na oder zmagovalec zadnje etape Bariviera, za njim so nagradili zmagovalca v lestvici tribarvnih ciljev Marcolija, tretji je prišel na vrsto zmagovalec gorske nagrade Bitossi. Motta pa se je kot končni zmagovalec zadržal precej časa na odru. Najprej je oblekel roza majico, nato je dobil z rok teniškega igralca Fausta Gardinija trofejo tržaške pivovarne Dreher, grof Bonacossa pa mu je izročil pokal ministra za šport in turizem, za ekipno zmago Moltenija pa pokal predsednika republike. Mladi Motta je bil vidno ganjen in seveda grozno utrujen, zaradi česar ni bil razpoložen niti za intervju s TV, do česar je prišlo šele v hotelski sobi.

V pričakovanju zaključka Gira so se amaterski kolesarji naše dežele pomerili v tekmovanju za trofejo Vittoria Biekarja. Pokal je osvojil VC Cividale, ki je zabeležil tako v skupini novincev kot mladincev najboljše rezultate. Med mladinci je zmagal Edoardo Verona, član Libertas Rossi iz Vidma pred Giurisso (CRDA Tržič), De Luco in Sudarom (oba iz Čedada). Med novinci pa je bil najboljši član VC Cividale Ivano Cont pred Raimondom Melanijem član kluba Bottecchia iz Pordenona in Onofrijem (Ronchi Willier).

Končna lestvica za trofejo Biekar pa je naslednja:
1. VC Cividale (Cont, De Luca, Sudaro) 42 točk
2. Bottecchia Pordenone 21
3. Ronchi Willier 12
4. Bartali Rovi Trst 11
5. Interbartolo Gorica 8 itd.

Vrstni red na cilju 22. etape Vittorio Veneto — Trst (172 km):
1. MINO BARIVIERA (Sanson) 4.45'08", s povprečno hitrostjo 36,188 km
2. Joseph Huysmans (Belg.)
3. Antonio Bailetti
4. Flaviano Vicentini
5. Marino Bassi
6. Fezzardi
7. Macchi
8. Altig (Nem.) z zaost. 1'05"
9. Dancelli
10. Zandegù, 11. Vigna, 12. Fontana, 13. Ballini, 14. Grassi, 15. Nolmans, 16. Mealli, 17. Milesi, 18. Pifferi, 19. Taccone, 20. Houbrechts (Belg.).

KONČNA EKIPNA LESTVICA
1. MOLTENI 3276 točk
2. Ford-Cynar 2469
3. Filotex 1752
4. Sanson 1732
5. Bianchi 1722

LESTVICA TROBARVNIH CILJEV
1. MARCOLI 115 točk
2. Denson 85
3. Andreoli 65
4. Boons 35
5. Zilioli in Maino 30 itd.

TENIS

RIM, 9. — Italija vodi z 2:0 v polfinalni tekmi B skupine evropske cone za Davisov pokal z Južno Afriko. V prvem singlu dneva je Sergio Tacchini premagal Cliffa Drysdala 1:6, 6:1, 6:4, v drugem pa je Pietrangeli odpravil Heitha Diepraama 6:2, 6:3, 1:6.

Zmagovalec Gira Gianni Motta

Polfinale juniorskega prvenstva

Žreb izločil Brežane iz finala

Ponziana - Breg 6:5 (1:0, 2:1)

V včerajšnji tekmi s Ponziano, ki je veljala za uvrstitev v finalni del turnirja, so si mladi Brežani zapravili veliko priložnost. Po zelo slabo odigrani tekmi, katero so izgubili z 2:1, je sodnik dosodil streljanje enajstmetrovk. Brežani so jih realizirali štiri, Ponziana pa prav tako. Sledil je žreb, ki je odločil, da gre Ponziana v finale.

Ponziana je tekmo zasluženo dobila, saj si je zapravila veliko ugodnih priložnosti za gol, medtem ko so bili Brežani manj uspešni. Že v 10' je prečka rešila Rapotca hujšega. Sledil je hiter prodor Čuka, ki je sam preigral celo obrambo ,ter je njegov strel nato vratar za las odbil v kot. V 17' je levo krilo Ponziane zamudilo edinstveno priložnost pred praznimi vrati. Ni pa zamudil priložnosti srednji napadalec, ki je z močnim strelom premagal Rapotca. Do konca polčasa ni bilo več nevarnosti za vratarja.

V drugem polčasu so nekaj časa prevladovali Brežani, se nato utrudili in vajeti igre je prevzela Ponziana, ki je v 17' z desno zvezo podvojila rezultat. Brežani so se ob vzklikanju publike nekoliko prebudili in Petaros V. je v 32' iz enajstmetrovke zmanjšal rezultat. Ponziana je nato brezuspešno napadala do konca polčasa.

Po tekmi so za Breg realizirali enajstmetrovke Petaros V., Mikuš, Zocchi, Bandi, medtem ko je strel Rodelle vratar ubranil.

Sreča torej ni bila mila Bregu, ki si je z lepo igro pridobilo pravico do nastopa v polfinalu in ga je nato žreb izločil. Mladim Brežanom lepo voščilo za naslednje leto.

Postava — Rapotec, Bandi; Horvatič, Petaros Z., Zocchi, Žerjal, Samec, Mikuš, Rodella, Petaros V., Čuk.

K. V.

DOMAČI ŠPORT

KOŠARKA

Danes ob 17. uri bo na stadionu «Prvi maj» tradicionalna tekma med peterko V.a trgovske akademije in mešanim moštvom realne gimnazije in trgovske akademije.

JURIJ KOROLJKOV 2.

Človek, za katerega ni bilo skrivnosti

Roman o znamenitih sovjetskih obveščevalcih Sorgeju in Vukeliću

Med številnimi, zelo skrbno varovanimi državnimi skrivnostmi, je bila še ena skrivnost — skrivnost padca kabineta princa Konoje jeseni 1941. leta. Ponoči 17. oktobra so v cesarskem dvorcu sklicali izredno zasedanje «zusina» — članov tajnega sveta najvišjih svetovalcev cesarstva. Na sestanek je prišlo sedem bivših premierov, predsednik tajnega sveta in čuvar državnega pečata. Devet starcev je poosebljalo modrost «dežele vzhajajočega sonca». Prav njihova naloga je bila razpravljati o nezaslišanem dogodku v japonski zgodovini.

Po nočnem zasedanju je princ Konoje nenadoma odstopil skupaj s člani svojega kabineta. Za novega japonskega premiera so imenovali voditelja vojaške klike, generala Tozia, prav istega Tozia Hidekija, ki je deset let poprej služil v Mandžuriji pod poveljstvom bodočega cesarjevega adjutanta Sageru Honzia. Honzio je poveljeval kvantunški skupini, Tozio pa je bil načelnik vojaške žandarmerije. Potem sta se njuni poti razšli, se križali in znova razšli, vendar pa so skrivnosti, ki so ju povezavale, ostale. In glejte, zdaj je glavni žandar kvantunške armade postal japonski premier.

Honzio je vedel, kako se je bilo to zgodilo. Toda glavnemu adjutantu cesarja se ni posrečilo, niti za ceno lastne smrti ne, da bi prikril vzroke nenadne vladne krize kot tudi sicer ostalih državnih skrivnosti.

Kabinet princa Konoje je kolektivno odstopil prav tistega dne, ko je japonska protiobveščevalna služba — kempetaj — aretirala osebnega svetovalca in sekretarja premiera Hozani Osakija. Obdolžili so ga skrivnih zvez s tujo silo. Toda zadeva ni bila samo v slučaju Osakija. Sodelavcem kempetaja se je po dolgotrajnih neuspešnih poskusih posrečilo priti na sled skrivni skupini «Ramzaj», ki je delovala na Japonskem in je bila dolgo časa neujemljiva. Celo ime skupine «Ramzaj» so odkrili neposredno tik pred aretacijo Osakija. Prej, v obdobju celih sedem let, japonska protiobveščevalna služba ni mogla rešiti uganke skrivnih radijskih sporočil, ki so jih pošiljali iz Japonske.

V arhivu kempetaja je ohranjen cel kup nerazumljivih radiogramov in tudi najbolj izkušenim dešifrantom se ni posrečilo prebrati niti ene same vrstice. Skrivnostni oddajnik pa se je pojavljal zdaj tu zdaj tam in nihče ga ni mogel odkriti. Ponoči in podnevi so odhajale v eter skupine skrivnostnih številk. Jasno je bilo samo eno: z Japonskega odhajajo nekakšna skrivna sporočila, toda kdo jih je pošiljal, kakšna je bila njihova vsebina, komu so jih pošiljali — tega nihče ni vedel. Sklepali so, da poteka oddaja z neznane podmornice poleg japonskih obal. Toda to ni bilo res.

Aretacija premierovega svetovalca Osakija je služila kot prvi korak k dogodkom, ki so povzročili državno krizo. Pravosodni minister Ivamura, ki je nastopil pred člani tajnega sveta, je sporočil, da je na čelu odkrite organizacije «Ramzaj» Richard Sorge, nemški novinar in najbližji ter zaupni sodelavec nemškega veleposlanika v Tokiu. Po podatkih, ki jih je dobil kempetaj, je bil Richard Sorge dolgo vrsto let sovjetski obveščevalec.

Minister Ivamura je nadalje poudaril, da glede na zapleten položaj — v vso zadevo je bil vpleten tudi sodelavec veleposlaništva prijateljske dežele — on sam, Ivamura, ni mogel izdati ukaza za aretacijo Sorgeja in prosi kabinet, naj bi mu dal navodila. Kar zadeva Hosumi Osakija, so njegove zveze s Sorgejem neizpodbitno dokazane. Kot se je že izkazalo — bil je človek komunističnega prepričanja.

V vladajočih krogih je aretacija Osakija delovala kot bomba, ki je eksplodirala: bivši sekretar in svetovalec princa Konoje, vedno prisotna priča vseh intimnih kosil s premierom — sovjetski špijon! V najvišjih japonskih krogih se je naglo razširil glas, da ni sumljiv samo Osaki, temveč da je bil sam princ Konoje z njim v zvezi in da so že tudi izdali ukaz za prinčevo aretacijo...

Nihče ni vedel, katere japonske skrivnosti je Hosumi Osaki izročil doktorju Sorgeju, toda ker je bil osebni prijatelj premiera, je bil Osaki vedno posvečen v najskrivnostnejše zadeve in načrte japonske vlade. Iz vsega tega je bilo jasno, da je vse to lahko vedel tudi Richard Sorge, dopisnik lista «Frankfurter Zeitung», tiskovni ataše nemškega veleposlaništva in... sovjetski obveščevalec na Japonskem.

Dogodki, o katerih teče beseda in ki so pretresli vladajoče kroge na Japonskem, so se pripetili ob koncu 2601. leta od ustanovitve cesarstva. Prej, v času celotnega obdobja japonske zgodovine, se ni zgodil slučaj, da bi tujec stopil v zakladnico skrivnosti dežele vzhajajočega sonca. Ta tujec je bil Richard Sorge — uporni borec nevidne fronte, prepričani protifašist, človek, ki je sovražil vojno in ki je žrtvoval svoje življenje za to, da bi prehitel vojne zločine. Postal je človek-legenda. Na Zahodu še danes označujejo Sorgeja za «največjega obveščevalca 20. stoletja». In vse do danes zastavljajo vprašanje: «Kdo ste vi, doktor Sorge?» Vprašujejo se in ne najdejo odgovora.

Pred tridesetimi leti je bilo zdraviliško mesto Karlsbad, ki so mu bili vrnili njegovo prejšnje ime Karlove Vary, prav takšno kot je tudi sedaj. Zgrajeno v zeleni dolini, na bregovih hitre, razigrane reke se je zdelo, kot da je okamenelo v vzdušju poznega srednjega veka.

Vojna je prizanesla Karlsbadu. Ameriški piloti ga niso našli med planinami, pa so stresli tovore bomb na delavsko predmestje. Edina izguba v mestu med vojno je bila kolonada nad vročim gejzirom, ki je bila upodobljena na vseh starih gravurah, pa tudi za to niso bili krivci niti letala niti topovi.

Ko je Göring prispel v zasedeni Karlsbad, so mu krajevni fašisti podarili tisto kolonado, da bi železo pretopili za potrebe vojne. Čudovito kolonado so porušili. Vendar pa se je izkazalo, da železo ni ustrezalo vojni proizvodnji. Tako je kolonada izginila. Pozneje so se tamkajšnji fašisti opravičevali — vojna pač terja svoje žrtve.

Vendar se je vse to zgodilo malo kasneje, pred dogodki, o katerih teče tukaj beseda.

Če gremo od vročega gejzira poleg katoliške cerkve s kot grafit temnimi kupolami in se povzpnemo po kamnitem stopnišču, naglo prispemo v labirint pustih, ozkih in krivenčastih uličic, prekritih s kamenjem. Tu je še zdaj trinadstropna hiša z zbledelimi napisnimi črkami — penzion.

Ob koncu poletja 1933. leta se je pred to hišo zaustavila staromodna kočija in uslužni kočijaž je snel z nje siv, kariran kovček, ki je imel isto barvo kot plašč njegovega lastnika. Potnik je bil možakar srednjih let, visoke rasti z mogočnimi potezami obraza, ki so ga oživljale pozorne, sivomodre oči. Široke in dvignjene obrvi, ki so se razhajale kot krila, so dajale obrazu izraz vzhodnjaškega vojaka. Na sebi je imel svetlo potovalno obleko, ki se je kar skladala z njegovo športno postavo in nosil je kravato, ki je bila barve nagnite višnje.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.